Rok XXIII. Nr. 5.

DZIENNIK URZĘDOWY

Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 17. czerwca 1919.

L. 143/pr.

Okólnik

Rady szkolnej krajowej do wszystkich Dyrekcyi szkół średnich, seminaryów nauczycielskich, szkół zawodowych, Panów Przewodniczących Rad szkolnych okręgowych i Urzędów podatkowych na terytoryum oswobodzonych kresów wschodnich w sprawie wypłaty poborów osobom stanu nauczycielskiego.

I. Dyrektorów i nauczycieli szkół wszelkich kategoryi oraz inspektorów szkolnych okręgowych na oswobodzonych wschodnich terytoryach należy zaliczyć do następujących grup:

A) Takich, którzy odmówili ślubowania na wierność władzom ukrainskim i dlatego nie pobierali płacy lub zaliczek ze źródeł ukraińskich lub w sposób wyraźny albo domniemany nie wstąpili w stosunek służbowy do tych władz, gotów jest rząd Rzeczypospolitej Polskiej objąć w te stosunki służbowe, które wiązały ich do 1. listopada 1918 z byłą monarchią austryacką względnie z byłą Galicyą i wypłacać im pełne pobory od tego czasu według norm dawniejszych i obecnie w Państwie Polskiem obowiązujących, jeżeli złożą według wyboru swego ślubowanie lub przyrzeczenie wobec najbliższego przełożonego lub wobec jednego z komisarzy Rady szkolnej krajowej (p. niżej pod II.) według następującej roty:

a) Ślubowanie służbowe:

„Ślubuję Panstwu Polskiemu wierność i posłuszeństwo oraz przyrzekam, że „z całą ścisłością i sumiennością przestrzegać będę obowiązujących ustaw „i rozporządzeń, że będę wypełniał obowiązki mego urzędu bezstronnie i bez„interesownie, a unikał tego wszystkiego, coby mogło przynieść szkodę „Państwu Polskiemu a ujmę stanowi, do którego należę“.

„Tak ślubuję!“

b) Przyrzeczenie służbowe:

„Składam przyrzeczenie, że stosownie do obowiązujących ustaw i przepisów „będę w interesie całej ludności wiernie i pilnie pełnił obowiązki związane „z zajmowanem stanowiskiem służbowem".

„Tak przyrzekam!"

Oprócz przepisanego ślubowania względnie przyrzeczenia mają ci funkcyonaryusze pisemnie oświadczyć, że są gotowi złożyć przysięgę służbową, gdyby tego zażądało Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w Warszawie. (Dotąd decyzya w tej sprawie z Ministerstwa nie nadeszła).

Ślubowanie lub przyrzeczenie ma być złożone przez ustne powtórzenie roty za odbierającym ślubowanie lub przyrzeczenie i przez podanie jemu ręki oraz podpisanie roty. Na dokumencie zamieści odbierający ślubowanie lub przyrzeczenie klauzulę: „Odebrałem ślubowanie względnie przyrzeczenie". N. N. w. r.

Deklaracya odnosząca się do przysięgi ma być tylko złożona na piśmie i koramizowana „W obec mnie!" N. N. w. r.; umieszczoną być może także na dokumencie roty ślubowania lub przyrzeczenia.

B) Natomiast tym wszystkim, którzy ślubowali na wierność wrogim nam władzom, pobierali od nich płace a temsamem weszli w stosunki służbowe do nich, należy w zasadzie odmówić wszelkich wypłat ze Skarbu Państwa Polskiego.

Mogą oni jednak uzyskać przyjęcie w poczet funkcyonaryuszów Rzeczypospolitej Polskiej pod warunkami następującymi:

1. Muszą wytłumaczyć i usprawiedliwić wobec komisarzy Rady szkolnej krajowej dlaczego złożyli przysięgę lub ślubowanie na wierność władzom ukraińskim. Usprawiedliwienie będzie wystarczające, jeżeli je jako takie uznają komisarze Rady szkolnej krajowej. Względami usprawiedliwiającymi mogą być: Należenie do narodowości ukraińskiej, a u osób należących do narodowości polskiej, wyjątkowe i przymusowe położenie i t. p.

2. Komisarze Rady szkolnej krajowej (patrz punkt II.) będą obowiązani na podstawie dochodzeń i uchwały zapadłej większością głosów stwierdzić pisemnie, że ślubujący lub przyrzekający nie popełnili takiego czynu, którymby okazali wrogie usposobienie wobec narodowości i ludności polskiej. Do takich czynów należą n. p. napady rabunkowe i gwałty, znęcanie się nad ludnością polską, znieważanie kościołów, pamiątek historycznych lub dzieł sztuki polskiej, niszczenie szkół lub ich majątku i t. p.

3. Muszą złożyć ślubowanie lub przyrzeczenie według normy podanej wyżej pod *A)* jednakże z dodatkiem „Oświadczam zarazem, że odwołuję wszelkie śluby wierności, jakie złożyłem wobec władz ukraińskich i zobowiązania, jakie wobec nich przyjąłem; oświadczam nadto, że gotów jestem na każde wezwanie złożyć przysięgę służbową Państwu Polskiemu, gdyby tego zażądało Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w Warszawie".

Po spełnieniu tych trzech warunków mogą ci, którzy złożyli przepisane ślubowanie lub przyrzeczenie wraz z deklaracyą dodatkową według wskazówki pod 3. podanej, objąć funkcye, jakie spełniali przed 1. listopada 1918 w byłem państwie austryackiem i mają prawo do poborów według norm obowiązujących — ale dopiero od czasu, odkąd złożyli ślubowanie lub przyrzeczenie na rzecz Państwa Polskiego

i za czas, za który nie otrzymali poborów ze źródeł ukraińskich. Termin ten ustalą komisarze Rady szkolnej krajowej.

C) Tych wszystkich, co do których nie zachodzą warunki przewidziane pod *A)* i *B)*, należy zaliczyć do grupy *C)*; to jest do takich osób, które nie mogą być publicznymi urzędnikami lub publicznymi nauczycielami w Rzeczypospolitej polskiej.

II. O zaliczeniu dyrektorów i nauczycieli szkół oraz inspektorów szkolnych do jednej z trzech powyższych grup *A)*. *B)*. *C)*. rozstrzyga Komisya złożona z trzech komisarzy Rady szkolnej krajowej, w skład której wchodzą trzej Polacy, a mianowicie starosta miejscowy (przewodniczący Rady szkolnej okręgowej) lub jego zastępca, inspektor szkolny okręgowy i najstarszy wiekiem dyrektor szkoły średniej lub seminaryum nauczycielskiego lub też miejscowej szkoły ludowej najwyższej kategoryi.

Gdyby jedna z tych wymienionych osób nie była narodowości polskiej, lub podejrzaną albo skompromitowaną była pod względem politycznym, dobiorą dwaj pozostali na jej miejsce prowizorycznie trzeciego komisarza Polaka; w tym razie wskazanym byłby wybór rz. kat. duchownego.

Tak wyznaczeni komisarze wybierają z pośród siebie przewodniczącego Komisyi i wzajemnie wobec siebie składają ślubowanie wymienione wyżej pod I. A), a następnie ogłoszą na miejscu swoje ukonstytuowanie i rozpoczęcie czynności.

Taka Komisya Rady szkolnej krajowej ma być powołana w każdem mieście powiatowem. Od uchwały Komisyi, zaliczającej dyrektorów, nauczycieli i inspektorów do jednej z trzech grup A. B. C. niema odwołania. Inspektor szkolny krajowy lub inny członek albo delegat Rady szkolnej krajowej, któryby przybył na miejsce, ma prawo wglądu w czynności i akty Komisyi; może także brać udział z prawem głosowania w obradach komisarzy. Akta Komisyi przechowuje jej przewodniczący.

Po ukonstytuowaniu Komisyi winien przewodniczący podać jaknajrychlej jej członków do wiadomości Rady szkolnej krajowej.

III. 1) Dyrektorowie szkół średnich, seminaryów nauczycielskich i szkół zawodowych sporządzą natychmiast listę płatniczą, która obejmie wszystkich członków grona, przebywających obecnie w swej siedzibie urzędowej, a na jej podstawie sporządzi Komisya Rady szkolnej krajowej osobno dla grupy *A.* i *B.* nowe listy płatnicze w 3 egzemplarzach, które podpiszą percypienci osobiście. Przy każdym z nich winien Urząd podatkowy uwidocznić, kiedy nastąpiła ostatnia wypłata z kasy państwowej i podać wysokość miesięcznych poborów oraz dodatku wojennego według stanu z listopada 1918. Jeżeli Urząd podatkowy nie funkcyonuje jeszcze lub nie może podać tych dat z powodu braku ksiąg kasowych, należy dołączyć znajdującą się w dyrekcyi ostatnią listę płatniczą dla stwierdzenia powyższych dat.

W liście płatniczej grupy B. należy termin wypłacić się mających poborów oznaczyć od dnia ustalonego według wskazówek podanych wyżej pod I. B.

O ile na miejscu przebywa tylko rodzina (żona, dzieci, rodzice) niektórych członków grona z powodu ich internowania lub wywiezienia przez cofające się wojska ukraińskie albo też wskutek innych przyczyn usprawiedliwiających nieobecność, podpisze listę płatniczą żona, opieka dzieci, ojciec względnie matka po zaliczeniu tych członków grona przez Komisyę Rady szkolnej krajowej do grupy *A.*

lub *B.* Przytem odpada naturalnie ślubowanie lub przyrzeczenie. Rodzina osób zaliczonych do grupy *C.* nie ma prawa do poborów.

Jeżeli Urzędy podatkowe w powiecie już funkcyonują i uposażone są w dostateczny zapas gotówki, zaopatrzy Komisya Rady szkolnej krajowej po ustaleniu wyniku swych dochodzeń i powzięciu uchwały komisyjnej wszystkie 3 egzemplarze listy płatniczej grupy *A.* względnie także grupy *B.* klauzulą stwierdzającą, że przeciw wypłacie poborów z kasy państwowej nie zachodzą żadne przeszkody a następnie prześle je właściwemu Urzędowi podatkowemu do zalikwidowania i do wypłaty do rąk przewodniczącego Komisyi, który w końcu uskuteczni wypłatę poszczególnym uprawnionym członkom grona po potrąceniu dłużnych kwot, o których mowa poniżej i po potwierdzeniu przez nich odbioru należytości.

Jeżeli natomiast Urząd podatkowy dotychczas nie podjął urzędowania lub nie rozporządza potrzebną na wypłaty gotówką, zarządzi wyasygnowanie poborów Rada szkolna krajowa do rąk dwóch delegatów grona nauczycielskiego wykazujących się upoważnieniem przewodniczącego Komisyi Rady szkolnej krajowej. Delegaci przybędą w tym celu do Lwowa za wynagrodzeniem kosztów podróży i zgłoszą się do Rady szkolnej krajowej wraz z listą płatniczą w 3 egzemplarzach należycie wypełnioną i zaklauzulowaną.

2) Panowie przewodniczący Rad szkolnych okręgowych postąpią w taki sam sposób co do podległych im inspektorów szkolnych okręgowych przy zachowaniu wszystkich powyższych wskazówek i prześlą listę Komisyi Rady szkolnej krajowej na ręce jej przewodniczącego, która zastosuje się zresztą analogicznie do powyższego toku postępowania, od zaliczenia do grup począwszy aż do ostatecznej wypłaty.

3) Co do nauczycieli szkół ludowych, pospolitych i wydziałowych, oznaczy Komisya Rady szkolnej krajowej po ukończeniu swych dochodzeń i stwierdzeniu stanu rzeczy wysokość należnych poborów osobno do końca roku 1918 a osobno od 1. stycznia 1919 — ze względu na dokonane od 1. stycznia 1919 tymczasowe uregulowanie ich poborów przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej — oraz czas, za który pobory się należą. Następnie sporządzi po 3 egzemplarze listy płatniczej grupy *A.* i grupy *B.* dla każdego z Urzędów podatkowych istniejących w powiecie, zaopatrzy je w klauzulę płynności podaną wyżej i prześle wszystkie listy właściwemu Urzędowi podatkowemu do zalikwidowania i dokonania wypłaty z kasy państwowej, która nastąpi do rąk dwóch delegatów upoważnionych przez Komisyę do podjęcia gotówki. Ci delegaci uskutecznią ostateczną wypłatę do rąk uprawnionych osób po potrąceniu dłużnych kwot, o których mowa poniżej i po potwierdzeniu przez nich odbioru należytości.

Pobory nauczycieli szkół ludowych na terytoryum dawnej Galicyi unormowało Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego tymczasowo rozporządzeniem z dnia 11. marca 1919, ogłoszonem w „Monitorze Polskim“ Nr. 60 zapomocą dodatków drożyźnianych, zanim Sejm walny, jedynie do tego władny, ureguluje płacę nauczycieli we wszystkich trzech zaborach jednolicie. Na podstawie tego rozporządzenia wydała Ekspozytura Rady szkolnej krajowej reskrypt z 16. marca 1919 l. 2288/I, który ogłoszono w „Dzienniku urzędowym“ Rady szkolnej krajowej Nr. 3., a którego postanowienia obowiązują od 1. stycznia 1919 do końca czerwca 1919.

Przy obliczaniu zatem poborów nauczycielom ludowym będzie Komisya Rady szkolnej krajowej ściśle trzymać się ich wysokości ustalonej w tym reskrypcie.

W razie, gdyby który z Urzędów podatkowych w danym powiecie nie funkcyonował lub nie miał potrzebnego zapasu gotówki, zastosować należy wskazany powyżej sposób dalszego postępowania (wysłanie delegatów do Lwowa).

Wszystkie Urzędy podatkowe otrzymują równocześnie stosowne polecenie do zrealizowania przesłanych im list płatniczych.

IV. W listach płatniczych należy w odpowiednich rubrykach uwidocznić, którzy z percypientów otrzymywali w czasie najazdu nieprzyjacielskiego pobory względnie zaliczki na płace lub jednorazowe zapomogi, jak wysokie i za jaki czas:

a) z instytucyi publicznych polskich,

b) z komitetów specyalnych,

c) od osób prywatnych

d) od władz ukraińskich.

Kwoty ad *a) b)* i *c)* mają być przy wypłacie potrącone i przez Komisyę Rady szkolnej krajowej interesowanym instytucyom, komitetom lub osobom prywatnym zwrócone za potwierdzeniem odbioru, kwoty zaś ad *d)* przechowa przewodniczący Komisyi w depozycie politycznym za kwitem i doniesie o tem Radzie szkolnej krajowej w osobnem sprawozdaniu celem wydania dalszego zarządzenia.

V. Co do emerytów i emerytek nauczycielstwa ludowego oraz wdów i sierót po takich nauczycielach i nauczycielkach, utworzy Komisya Rady szkolnej krajowej analogicznie również trzy grupy *A.* *B.* i *C.* i zaliczy do grupy *A.* tych, którzy nie pobierali żadnych zaopatrzeń od władz ukraińskich, do grupy *B.* tych, którzy pobierali takie zaopatrzenie, a do grupy *C.* tych, którzy występowali wrogo przeciw narodowości lub ludności polskiej.

Wypłata zaś dodatków do emerytur oraz do pensyi wdowich i sierocych, które ustanowił Rząd Polski ponad normę obowiązującą w roku 1918, może nastąpić w grupie *A.* i *B.* w zasadzie dopiero po złożeniu przez interesowanych ślubowania homagialnego według następującej roty:

„Ślubuję wierność Rzeczypospolitej Polskiej i przyrzekam. że będę przestrze-
„gać ustaw i rozporządzeń władz, oraz że będę zachowywać się jak na pra-
„wego obywatela przystało i nie działać w niczem na szkodę Państwa
„Polskiego. — Tak ślubuję!“

Do tego ślubowania obowiązane są wszystkie osoby tej kategoryi. które ukończyły 18-ty rok życia.

Co do odebrania ślubowania i sporządzenia list płatniczych znajdą zastosowanie powyżej podane wskazówki z tą zmianą, że listy płatnicze przedłoży przewodniczący Komisyi jak najrychlej Radzie szkolnej krajowej, która stąd zarządzi wyasygnowanie należytości.

VI. Po wywiązaniu się z zadania włożonego na Komisyę Rady szkolnej krajowej przedłoży jej przewodniczący dla wiadomości Rady szkolnej krajowej wykazy osób zaliczonych do grupy C., a to osobne dla każdej z kategoryi III. ad 1) 2) i 3) oraz dla osób kategoryi V.

VII. Rada szkolna krajowa wyraża nadzieję, że dyrektorowie, przewodniczący Rad szkolnych okręgowych i Komisye Rady szkolnej krajowej dołożą wszelkich starań, aby wypłata zaległych poborów i zaopatrzeń mogła być jak najszybciej uskuteczniona w sposób wyżej podany. Do pomocy w czynnościach Komisyi Rady szkolnej krajowej mogą być w razie potrzeby przyjęci wprawni nauczyciele za remuneracyą osobną, która będzie stąd przyznaną i asygnowaną.

VIII. Równocześnie zwraca się także Rada szkolna krajowa do Naczelnego Dowództwa Wojsk Polskich „Wschód“ z prośbą, by Komendy etapowe w miejscowościach znajdujących się w siedzibie władzy politycznej ułatwiły wyjazd i bezpieczeństwo w drodze dla wyznaczonych do podjęcia gotówki i wypłat delegatów.

Z Prezydyum Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 31. maja 1919.

Prezydent:
Zoll.

L. 158/pr.

O k ó l n i k

Rady szkolnej krajowej do wszystkich Rad szkolnych okręgowych w sprawie podjęcia nauki w miejscowościach uwolnionych z pod inwazyi ukraińskiej.

Wypadki wojenne, których widownią była w bieżącym roku szkolnym wschodnia część kraju, wstrząsnęły ponownie szkolnictwem ludowem na znacznym jego obszarze.

Gdy obecnie cały niemal kraj uwolniony został od srogiego najazdu, należy natychmiast przystąpić do otwarcia szkół celem podjęcia nauki i odbudowy wychowania, chociażby na razie pracować przyszło w najtrudniejszych warunkach.

Wielkiem utrudnieniem w udzielaniu nauki będzie niewątpliwie w wielu szkołach uszkodzenie lub zupełne zniszczenie budynków szkolnych brak sprzętów, środków naukowych itp. Wszystkie jednak przeszkody pokonać trzeba, aby jak najrychlej usunąć moralne i materyalne spustoszenie, wyrządzone przez wojnę, aby umożliwić młodzieży naszej korzystanie z dobrodziejstwa nauki, mając zawsze jedną świadomość tego, że kształceniem i uszlachetnieniem młodzieży dźwigamy naród, że przez szkołę budujemy przyszłość

Pragnąc ułatwić natychmiastowe zorganizowanie nauki we wszystkich szkołach ludowych z polskim językiem wykładowym, podaje Rada szkolna krajowa w niniejszym reskrypcie niektóre wskazówki, tusząc, że

Rady szkolne okręgowe uzupełnią je ze swej strony zarządzeniami, jakich wymagać będą stosunki miejscowe i właściwe potrzeby danej szkoły, stwierdzone przez inspektora szkolnego okręgowego na podstawie osobistych spostrzeżeń na miejscu.

Wszystkie szkoły ludowe z polskim językiem wykładowym mają być natychmiast otwarte i nauka ma w nich być na nowo podjęta.

W braku budynku szkolnego wypadnie postarać się o jakiekolwiek tymczasowe umieszczenie szkoły i chociażby najprymitywniejsze jej urządzenie. O ile brak odpowiednich sił nauczycielskich stanowiłby przeszkodę w podjęciu nauki, upoważnia się niniejszem Rady szkolne okręgowe do przydzielenia lub przeniesienia nawet stałych sił nauczycielskich na inne miejsca służbowe we własnym zakresie. Zastrzega się jednak, że o każdem takiem zarządzeniu, które stosować należy tylko w koniecznej i naglącej potrzebie, Rada szkolna okręgowa doniesie bezzwłocznie Radzie szkolnej krajowej. Wykonywanie tego zarządzenia będzie jednak zależne od warunków chwilowych i stosunków narodowościowych danej miejscowości. Bezwzględne zmuszanie nauczycieli, a zwłaszcza nauczycielek do powrotu na pierwotne miejsca służbowe nie powinno mieć miejsca, jeżeli Rada szkolna okręgowa stwierdzi, że chwilowe podniecenie umysłów ludności tamtejszej zagrażać może czci, bezpieczeństwu osobistemu, a może nawet życiu nauczyciela (nauczycielki).

Nauczycieli (ki), którzy jedynie pod wpływem ostatnich wypadków wojną wytworzonych wnieśli rezygnacyę z zajmowanych posad, należy powołać do służby a temsamem ich rezygnacyę unieważnić.

Wszelkie zarządzenia władz ukraińskich dotyczące frekwencyi i nauczania w szkołach ludowych uchyla się niniejszem, a w szczególności zmianę polskiego języka wykładowego na język ruski, jak również zmiany w stosunkach personalnych. W ogóle należy w szkołach ludowych przywrócić pod każdym względem stan taki, jaki istniał przed 1. listopada 1918.

Rada szkolna krajowa przypomina zarazem okólnik z dnia 11. września 1915 l. 8124/III (Dziennik urzędowy z r. 1915 str. 10—15), w którym podano wskazówki postępowania przy przyjmowaniu młodzieży do szkoły i urządzeniu nauki po odparciu inwazyi rosyjskiej.

Wskazówki te będą szczególniej przydatne z początkiem roku szkolnego 1919/20. Gdyby nie odnaleziono powołanego numeru „Dziennika urzędowego“ w aktach tamtejszych, Rada szkolna krajowa gotowa jest przysłać po jednem egzemplarzu o ile starczy zapas.

W przesłanym już Radom szkolnym okręgowym numerze 11. „Dziennika urzędowego“ z r. 1918 zwraca się uwagę na rozporządzenie z dnia 5. grudnia 1918 l. 431/pr. dotyczące kilku zmian w planach naukowych oraz podjęcia nauki w szkołach lwowskich i na podany tam także reskrypt Delegata Ministerstwa Wyz. Rel. i Ośw. Publ z dnia 5. listopada 1918, w którym mieszczą się najpilniejsze, do chwili obecnej zastosowane zarządzenia co do zmian w programie szkolnym. Zarządzenia te należy bezzwłocznie zakomunikować Zarządom szkół w celu analogicznego zastosowania ich w okręgu.

W myśl tego reskryptu należy zatem w każdej szkole przy rozpoczęciu nauki urządzić uroczyste nabożeństwo, ewentualnie i poranek z odpowiednim programem, dla upamiętnienia w umysłach młodzieży doniosłej chwili dziejowej i złączenia ziem polskich w jedno niepodległe państwo i odrodzenie Ojczyzny.

Ze względu na spóźnioną porę rozpoczęcia nauki ani języka niemieckiego, ani ruskiego w szkołach polskich tak pospolitych jak wydziałowych w bieżącym roku udzielać się nie będzie; dla uczniów narodowości ruskiej uczęszczających do szkół polskich może być język ruski udzielany w godzinach nadobowiązkowych. Uzyskane wskutek powyższego zarządzenia godziny należy zużytkować na naukę języka polskiego, kładąc szczególny nacisk na należyte wyrobienie w czytaniu i pisaniu, na naukę rzeczy ojczystych i rachunków.

Nauka rzeczy ojczystych odbywać się ma w formie pogadanek z dziejów geografii i przyrody ojczystej i opierać się na bezpośredniej obserwacyi, tj. na spostrzeżeniach poczynionych przez młodzież na przechadzkach i wycieczkach, przyczem i rysunek powinien mieć w tej nauce jak najszersze zastosowanie. W nauce rzeczy ojczystych w przyszłości, gdy będzie więcej czasu do rozporządzenia, należy uwzględnić baśnie, klechdy, podania, zwłaszcza miejscowe, zwyczaje ludowe, pamiątki i daty historyczne, godne uwagi budynki i pomniki, oraz napisy, nazwy rzek i pól, nazwiska rodowe, stosunki atmosferyczne, najważniejsze zjawiska niebieskie i t. p.

W sprawie nauki w szkołach wydziałowych zastosować się należy do reskryptu L. 1025/III. wydanego dla szkół lwowskich, który się w odpisie dołącza.

Naukę prowadzić należy **najdłużej do końca lipca** br. unikając nadmiernego przeciążenia młodzieży pracą domową. Powodzenie nauki, podjętej w tak trudnych warunkach zależeć będzie w znacznej mierze od

gorliwości i pomysłowości nauczycieli (ek) i od trafnych rad i wskazówek udzielanych im przez inspektorów szkolnych okręgowych. Rada szkolna krajowa nie wątpi, że tak jedni jak drudzy spełnią swój obowiązek z żywem poczuciem obywatelskiem i patryotycznem.

Na rok szkolny 1919/20 wyda Rada szkolna krajowa w czasie właściwym dalsze prowizoryczne zarządzenia co do programu nauki.

Z Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie dnia 31. maja 1919.

Prezydent
Zoll.

Okólnik Rady szkolnej krajowej z dnia 14. maja 1919 l. 1025/III do Rad szkolnych okręgowych miejskiej i zamiejskiej we Lwowie.

Niezwykle ciężkie warunki, w jakich znalazł się Lwów od listopada 1918 prawie do końca kwietnia 1919, a więc walki uliczne z powodu najazdu ruskiego, następnie krwawe ostrzeliwanie miasta wywołały prawie że zupełny kilkumiesięczny zastój w pracy szkolnej.

Rada szkolna krajowa zdaje sobie dokładnie sprawę z fatalnych skutków, jakie pod względem wychowawczym z tych anormalnych stosunków wynikły dla dziatwy szkolnej i podziela w zupełności słuszny niepokój opinii publicznej.

Pragnąc zaś choćby częściowo umożliwić jak najintenzywniejszą i w danych warunkach możliwie najowocniejszą pracę w szkole w tym krótkim czasie, jaki pozostaje do końca bieżącego roku szkolnego, chcąc wyrównać zaniedbania, jakie we wspomnianych warunkach niestety powstać musiały, Rada szkolna krajowa zarządza:

1. usunięcie języka niemieckiego także i w klasach wydziałowych;

2. usunięcie języka ruskiego w szkołach pospolitych i wydziałowych, w tym drugim wypadku z tem jednak zastrzeżeniem, że uczniowie (uczenice) narodowości ruskiej pobierać mogą naukę języka ruskiego w osobnych godzinach nadliczbowych.

W ten sposób uzyskany czas (a więc kosztem języków niemieckiego i ruskiego) przeznaczy Rada szkolna okręgowa w porozumieniu z Dyrekcyami i Zarządami szkół na język polski w szczególności, a w miarę potrzeby na inne przedmioty programu szkolnego.

Rada szkolna krajowa zaznacza, że jest to zarządzenie tylko chwilowe i lokalne, spowodowane wyjątkowymi warunkami i obowiązuje tylko po koniec bieżącego roku szkolnego. Na rok bowiem następny wyda Rada szkolna krajowa we właściwym czasie stały przejściowy plan, który obowiązywać będzie aż do chwili ujednostajnienia szkolnictwa przez odpowiednie czynniki państwowe.

L. 157/pr.

Okólnik

Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi państwowych seminaryów nauczycielskich męskich w Czortkowie, Samborze, Sokalu, Stanisławowie, Tarnopolu i w Zaleszczykach oraz żeńskiego w Brzeżanach, w sprawie podjęcia nauki szkolnej.

Z chwilą uwolnienia całego niemal kraju od srogiego najazdu nieprzyjacielskiego stało się możliwe podjęcie nauki szkolnej, której zakład przez znaczną część roku musiał zaniechać.

Wzywa się przeto Dyrekcye, aby zarządziły natychmiast zorganizowanie nauki szkolnej według programu dotychczas obowiązującego, z modyfikacyami zastosowanemi do potrzeby chwili i do warunków miejscowych.

Dla tej młodzieży, która przez czas wypadków wojennych przerwała naukę i nie uczęszczała do szkół ukraińskich, a przeto nie mogłaby obecnie pobierać nauki na podstawie planu normalnego, należy zorganizować osobne kursa naukowe i prowadzić naukę do końca lipca b. r.

Grono nauczycieli ułoży dla tych kursów przejściowy plan nauki, ograniczając stosownie materyał nauki z poszczególnych przedmiotów.

Nauka wszystkich przedmiotów ma się odbywać wyłącznie w języku polskim. Z końcem lipca b. r. należy wydać uczniom świadectwa roczne, upoważniające ich na podstawie wykazanych przez nich postępów do przejścia na kurs następny, bez względu na to, czy materyał naukowy przepisany dla danego kursu został wyczerpany, czy też pewna jego część musiała być przełożona na rok następny.

W protokole konferencyi należy zaznaczyć, ile materyału naukowego przerobiono i co pozostało do uzupełnienia na następnym kursie.

Języka ruskiego w bieżącym roku szkolnym udzielać się nie będzie.

Członków grona nauczycielskiego ukraińskiej narodowości nie należy obecnie wprowadzać w obowiązki służbowe, nawet w tych przypadkach, gdyby złożyli przyrzeczenie służbowe, podobnie i nauczycieli Polaków, którzy ślubowali wierność Rzeczypospolitej ukraińskiej; w tych sprawach należy wyczekiwać dalszych zarządzeń Rady szkolnej krajowej.

Egzamina dojrzałości, tak zwane wojenne, należy odbywać według dotychczasowych przepisów, nie żądając jednak od abituryentów dopełnienia warunku, że byli zapisani jako uczniowie zwyczajni i uczęszczali na czwarty kurs przynajmniej przez cztery tygodnie.

Tematów do tych matur nie należy przedkładać właściwemu inspektorowi szkolnemu krajowemu do zatwierdzenia; w celu uproszczenia postępowania i uniknięcia zwłoki upoważnia się niniejszem P. P. Dyrektorów do wyznaczania tematów do prac klauzurowych na podstawie propozycyi profesora danego przedmiotu.

Przewodnictwo przy egzaminie ustnym obejmie Pan Dyrektor

Przyjmując uczniów do zakładu po tak długiej przerwie w nauce, należy postępować ze wskazaną ostrożnością i stwierdzać w miarę możności dokładnie, jakiem było zajęcie i zachowanie się ucznia w czasie wydarzeń wojennych. Uczniowie, którzy w czasie inwazyi ukraińskiej korzystali z nauki w seminaryach ruskich, nie będą na razie przyjęci na kursa w seminaryach polskich. Można ich jednak z końcem bieżącego roku lub z początkiem przyszłego roku szkolnego przypuścić do egzaminu rocznego za rok ubiegły, jednak pod tym tylko warunkiem, że w czasie inwazyi ukraińskiej nie dopuścili się karygodnych wykroczeń przeciw Polakom, lub wykroczeń przeciw ogólnym zasadom moralności i karności. Sprawę tę co do każdego ucznia z osobna należy uczynić przedmiotem konferencyi nauczycielskiej, a uchwałę konferencyi z podaniem motywów usunięcia z zakładu przedłożyć Radzie szkolnej krajowej do dalszego zarządzenia.

Analogicznie postąpi Dyrekcya z prywatystami (tkami), zgłaszającymi się do egzaminu dojrzałości; jeśli zachowanie się ich w czasie inwazyi ukraińskiej było odpowiednie, można ich do tego egzaminu przypuścić.

Zarządzenie powyższe, podające ogólne wskazówki postępowania przy podjęciu przerwanej nauki szkolnej jest tylko posiłkowe, informacyjne. Powstanie bowiem niewątpliwie cały szereg szczegółowych i nieprzewidzianych kwestyi i trudności, zależnych od lokalnych stosunków, których ocenienie i rozstrzygnięcie pozostawia się Dyrekcyi wraz z gronem nauczycielskiem.

Projekt potrzebnych zarządzeń co do programu nauki na rok przyszły przedłożą Dyrekcye na podstawie uchwały konferencyi nauczycielskiej z końcem lipca b. r. Najpilniejsze, do chwili obecnej zastosowane zarządzenia w sprawie zmian w planie naukowym zawiera reskrypt Delegata Minist. Wyzn. relig. i Ośw. publ. z dnia 5. listopada 1918 wydrukowany w Dzienniku urzęd. Nr. 11.

Z Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie dnia 31. maja 1919.

Prezydent
Zoll.

L. 159/pr.

O k ó l n i k

Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi i Kierownictw gimnazyów w miejscowościach uwolnionych z pod inwazyi ukraińskiej, w sprawie podjęcia nauki.

W sprawie otwarcia i ponownego zorganizowania nauki w powyższych zakładach poleca się na razie co następuje:

Z uwagi na to, że o ile dotychczas stwierdzono, niemal wszyscy uczniowie narodowości ruskiej tudzież wyznania mojżeszowego, w czasie rządów ukraińskich uczęszczali do szkół ruskich, zorganizowanych przez władze ukraińskie i są znacznie zaawansowani w opanowaniu materyału naukowego, gdy młodzież polska w tym okresie czasu była w ogromnej przewadze pozbawiona możności korzystania z prawidłowej nauki szkolnej, należy jak najrychlej o ile możności niezwłocznie zorganizować uzupełniającą naukę szkolną wyłącznie dla młodzieży narodowości polskiej.

Nauka ta może odbywać się stosownie do okoliczności i warunków miejscowych także w czasie feryi szkolnych z tem atoli zastrzeżeniem, że najmniej cztery tygodnie przed rozpoczęciem przyszłego roku szkolnego należy pozostawić uczniom do zupełnego wytchnienia i odpoczynku.

Po zakończeniu tej nauki należy uczniom, na podstawie uzyskanych przez nich postępów, wydać świadectwo roczne, bez względu na zakres materyału naukowego, który zdołano wyczerpać. Jednak w protokołach, zamykających bieżący rok szkolny, mają być w każdym przedmiocie nauki wymienione te partye materyału, które trzeba było dla uzupełnienia przełożyć na przyszły rok szkolny.

Uczniowie, którzy w czasie inwazyi ukraińskiej korzystali z nauki w gimnazyach ruskich, nie będą przyjęci na uzupełniającą naukę szkolną. Można atoli tych uczniów przypuścić z końcem bieżącego lub z początkiem przyszłego roku szkolnego do egzaminu rocznego z materyału naukowego za rok ubiegły, jednak tylko pod tym warunkiem, że w czasie inwazyi ukraińskiej nie dopuścili się karygodnych wykroczeń przeciw społeczeństwu polskiemu lub zasadom moralności i karności. W tym celu zechcą Dyrekcye (Kierownictwa) na osobnej konferencyi i na podstawie uchwały grona nauczycielskiego, ewentualnie przy wyzyskaniu zeznań i świadectw wiarygodnych osób stwierdzić, którzy z wymienionych uczniów mogą być ze względu na swe zachowanie się w czasie rządów ukraińskich dopuszczeni do egzaminu względnie do dalszych studyów a których należy od tego prawa wykluczyć. Uchwałę konferencyi co do każdego

z tych uczniów z osobna należy z podaniem motywów usunięcia ze szkoły przedłożyć Radzie szkolnej krajowej do dalszego zarządzenia.

To samo postępowanie ma być zastosowane przy przypuszczaniu abituryentów do egzaminu dojrzałości bez względu na to, czy do tego egzaminu przystąpić zechcą w charakterze uczniów publicznych, czy prywatystów lub eksternistów względnie prywatystek lub eksternistek.

Termin egzaminu dojrzałości tudzież tematy wypracowań piśmiennych do tego egzaminu wyznaczy Dyrektor (Kierownik) zakładu w porozumieniu z członkami komisyi egzaminacyjnej; również zechce p. Dyrektor (Kierownik) objąć czynności przewodniczącego przy tym egzaminie.

Egzamina dojrzałości tudzież egzamina klasowe, t. zw. wojenne należy odbywać po myśli dotychczasowych przepisów z tem ograniczeniem, że obecnie nie obowiązuje już przepis domagający się przed przystąpieniem do wymienionych egzaminów czterotygodniowej nauki szkolnej.

Nauki języka ruskiego nie będzie się do końca roku szkolnego udzielało w zakładzie.

Z nauczycieli mogą być ponownie wprowadzeni do służby tylko ci, którzy nie złożyli przyrzeczenia wierności na rzecz rządu ukraińskiego i w czasie inwazyi ukraińskiej nie dopuścili się karygodnych wykroczeń przeciw społeczeństwu polskiemu.

Przyszły rok szkolny rozpocznie się w terminie normalnym z dniem 1. września. Szczegółowe zarządzenia co do organizowania nauki w tym roku będą wydane później.

Najpilniejsze zarządzenia w sprawie zmian w planie naukowym zawiera reskrypt Delegata Ministerstwa Wyznań relig. i Ośw. publ. z dnia 5. listopada 1918 wydrukowany w „Dzienniku urzędowym“ Nr. 11. z roku 1918.

Z Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie dnia 31. maja 1919.

Prezydent
Zoll.

L. 3211/IV.

O k ó l n i k

Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich gimnazyów, gimnazyów realnych i szkół realnych w kraju, w sprawie prywatnych kursów maturycznych.

Jak na wielu polach życia społecznego w kraju naszym, tak i w zakresie szkolnictwa wprowadziły wypadki wojenne szereg objawów niezdrowych, które w interesie dobra publicznego zwalczać należy.

Do rzędu takich objawów należą t. zw. „kursy maturyczne“, w ostatnich zwłaszcza czasach w Krakowie i we Lwowie bardzo rozpowszechnione. Zadaniem ich było pierwotnie przyjście z pomocą młodzieży, która wskutek wypadków wojennych a głównie przez czynną służbę wojskową poniosła straty w nauce. Spełniają też swe zadanie, o ile istotnie pomagają n. p. inwalidom wojskowym w uzupełnieniu przerwanych studyów. Niestety w znacznej części w czasach ostatnich kursy, których liczba mnoży się bezmiernie, stały się przedsiębiorstwami, które wzięły sobie za cel doprowadzenia uczniów (uczenic) jak najłatwiejszą drogą do uzyskania patentu dojrzałości.

Rada szkolna krajowa, do której napływają setki podań o przypuszczenie do egzaminu dojrzałości w charakterze eksternistów, nie może częstokroć z załączników przekonać się, czy kandydat (tka) zasługuje istotnie na dopuszczenie do egzaminu dojrzałości, czy praca nad kształceniem i rozwojem umysłowym była rzeczywiście sumienną i bodaj w przybliżeniu odpowiadała pracy szkolnej. Nie może też Rada szkolna krajowa stosować zbytniego rygoru w przyjmowaniu podań i dopuszczaniu do egzaminu, by nie skrzywdzić czasem jednostki przygotowanej istotnie do egzaminu w sposób sumienny.

Jedynym środkiem prowadzącym do zwalczania możliwych nadużyć w tym kierunku jest przeprowadzanie jak najściślejszych egzaminów dojrzałości z eksternistami i to tak podczas egzaminu uprzedniego jak i w czasie właściwego egzaminu dojrzałości. Z całą ścisłością winni egzaminatorowie badać w każdym danym wypadku, czy kandydat(tka) zdobył sobie pracą sumienną i poważną przepisaną wiedzę, czy też w przeciągu kilku miesięcy zyskał pamięciowo wiadomości dorywcze i w pośpiechu wpojone.

Wobec tego, że na kursach wspomnianych uczą nauczyciele szkół państwowych, winni oni sami, nie czekając wezwania ze strony władzy szkolnej, zgłosić się w każdym wypadku u panów dyrektorów i kierowników zakładu, wymienić kursa, na których nauki udzielają i w następstwie usunąć się od egzaminowania uczniów (uczenic), którym prywatnie nauki udzielają.

Panowie dyrektorowie zechcą pilnie przestrzegać ścisłego wykonania niniejszego reskryptu, tak, by w każdym razie usuwano nawet pozory jakiegokolwiek nadużycia

Celem ułatwienia członkom komisyi egzaminacyjnej gruntowniejszego poznania rozwoju umysłowego eksternistów (stek) należy przeznaczyć do egzaminu w jednym dniu tylko 4 do 6 kandydatów (tek).

Po ukończeniu egzaminu ustnego dojrzałości należy o egzaminie eksternistów (tek) i o jego przebiegu zdać Radzie szkolnej krajowej dokładną sprawę.

Z Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie dnia 31. maja 1919.

Prezydent
Zoll.

L. 341/VI.

Okólnik

Rady szkolnej krajowej do Panów Przewodniczących Rad szkolnych okręgowych, do wszystkich z wyjątkiem Rad szk. okr. miejskich we Lwowie i w Krakowie, w sprawie ryczałtu na koszta podróży lustracyjnych inspektorów szkolnych okręgowych.

Wobec ogólnej drożyzny a zwłaszcza nadmiernie wygórowanych cen za jazdę kołową, dotychczas przyznany ryczałt na objazdy dla inspektorów szkolnych okręgowych jest tak szczupły, że zaledwie wystarcza na zwiedzenie kilku szkół. Wskutek tego inspektorowie niemal całkiem zaprzestali wizytacyi szkół z wielką szkodą dla stanu nauki.

Aby więc wśród nauczycielstwa wpoić napowrót poczucie obowiązkowości gdzie tego brak i zapewnić szkolnictwu ludowemu należyte i celowe funkcyonowanie, Rada szkolna krajowa odniosła się do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z prośbą, by odpowiednio do obecnych wyjątkowych warunków przyznać inspektorom ryczałt po 50 K za każdy dzień wizytacyi szkół.

Ponieważ Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego według reskryptu z dnia 30. kwietnia 1919 L. 5678 przyjęło ten wniosek na razie na czas do końca czerwca 1919, przeto Rada szkolna krajowa chcąc wykorzystać najlepszą obecnie porę do zwiedzania szkół poleca, by inspektorowie szkolni okręgowi natychmiast po otrzymaniu niniejszego reskryptu rozpoczęli wizytacyę szkół tak, aby do końca czerwca b. r. znaczna ich ilość mogła być zwiedzona, a szczególnie tam, gdzie tego konieczna potrzeba wymaga.

W terminie do 15. lipca b. r. przedłożą Rady szkolne okręgowe sprawozdania z dokonanych wizytacyi a osobną relacyą wykaz zwiedzonych szkół w maju następnie w czerwcu b. r. z wyjaśnieniem, które szkoły i w których dniach zwiedzono i jak długo odbywały się poszczególne wizytacye, celem obliczenia na tej podstawie za ile dni wypadnie asygnować ryczałt dzienny po 50 K.

Za lustracyę szkół w siedzibie Rady szkolnej okręgowej nie należy się żadne wynagrodzenie.

Dotychczasowy ryczałt na koszta podróży i dyety asygnowany w ratach miesięcznych mogą inspektorowie dalej pobierać, kwota ta jednak będzie strącona przy obliczeniu kosztów przyznać się im mających na podstawie powyższej normy i przedłożonego rachunku.

Aby ułatwić inspektorom wykonanie niniejszego zarządzenia i intenzywne zwiedzanie szkół, zechcą Panowie Przewodniczący Rad szkolnych okręgowych udzielić w razie potrzeby na wniosek inspektorów stosownej zaliczki w wysokości odpowiadającej planowi podróży z funduszów urzędowych, która będzie przy asygnowaniu kosztów inspektorom strącona a Panu Przewodniczącemu na żądanie natychmiast zwrócona.

Z Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie dnia 14. maja 1919.

Prezydent
Zoll.

L. 3650/IV.

O k ó l n i k

Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich państwowych i prywatnych szkół średnich oraz seminaryów nauczycielskich w kraju, w sprawie podwyższenia remuneracyi zastępcom nauczycieli względnie mianowania ich rzeczywistymi nauczycielami.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozporządzeniem z dnia 28. maja 1919 Nr. 5856 zarządziło co następuje:

I. Począwszy od 1. lipca 1919 aż do dalszego zarządzenia Rada szkolna krajowa mianować będzie rzeczywistymi nauczycielami względnie nauczycielkami w dziewiątej klasie płac wszystkich zastępców względnie zastępczynie nauczycieli szkół średnich i seminaryów nauczycielskich, którzy (które) wykażą się:

a) pełną kwalifikacyą nauczycielską do szkół średnich,

b) conajmniej trzechletnią pod każdym względem zadowalającą służbą nauczycielską w szkołach średnich względnie w seminaryach nauczycielskich.

Zastępcy (zastępczynie) nauczycieli zamianowani na podstawie powyższego rozporządzenia rzeczywistymi nauczycielami pozostaną na razie z reguły na obecnem miejscu służbowem z nielicznymi wyjątkami, w których ważne względy służbowe istotnie wymagają przeniesienia ich do in-

nego zakładu za zwrotem ustawą oznaczonych kosztów przeniesienia. Wyznaczenie stałego miejsca służbowego nastąpi w chwili, gdy po nastaniu normalniejszych stosunków będzie można ustalić etaty gron nauczycielskich poszczególnych zakładów.

Stosownie do tego nauczyciele (nauczycielki), którzy czynią zadość powyższym warunkom, mają przedłożyć Radzie szkolnej krajowej za pośrednictwem dyrekcyi swego państwowego zakładu naukowego (a zatem nauczyciele, pełniący służbę przy prywatnych zakładach, przez Dyrekcyę tego państwowego zakładu, do którego grona należą) odpowiednie podanie i dołączyć do niego:

a) wykaz czasu służby nauczycielskiej według wzoru przesłanego Dyrekcyom okólnikiem tutejszym z dnia 11. marca 1918 L. 44/pr.,

b) wszystkie dekrety służbowe (mianowania, przeniesienia, zwolnienia ze służby i t. d.),

c) świadectwo egzaminu kwalifikacyjnego,

d) szczegółowe wykazy zajęć, wydane i potwierdzone przez Dyrekcye zakładów naukowych, w których dotąd byli zatrudnieni, zestawione według poszczególnych półroczy.

Dyrekcye przedłożą te podania wraz z wszystkimi wymienionymi dokumentami Radzie szkolnej krajowej, potwierdziwszy wykaz czasu służby nauczycielskiej i dołączywszy opis kwalifikacyjny każdego z petentów według wzoru podanego w Dzienniku urzędowym z d. 15. października 1918 Nr. 10.

II. Począwszy od 1. kwietnia 1919 aż do dalszego zarządzenia podwyższa się w szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich o 100% dotychczasowy wymiar remuneracyi, a to:

1. nieegzaminowanym zastępcom nauczycieli za godziny obowiązkowe;

2. nauczycielom wszelkiej kategoryi za godziny nadliczbowe. Podwyższona remuneracya egzam. i nieegzam. zastępców nauczycieli będzie wypłacana w formie dodatku, płatnego razem z dotychczasową remuneracyą, nauczycielom rzeczywistym zaś w sposób dotychczasowy.

Poleca się przeto Dyrekcyi, aby natychmiast po otrzymaniu niniejszego okólnika zarządziła sporządzenie według załączonego formularza dwóch egzemplarzy dokładnego wykazu wszystkich czynnych funkcyonaryuszy tamtejszego zakładu (prócz rzeczywistych nauczycieli), pobierających takie remuneracye bądź to na listę płatniczą, bądź też, o ile służą

wojskowo, za kwitami za pośrednictwem Dyrekcyi (Kierownictwa). Odnośnie do rzeczywistych nauczycieli należy przedłożyć Radzie szkolnej krajowej osobną relacyę — jak dotychczas to się działo z końcem roku szkolnego — z wnioskiem na przyznanie podwyższonych o 100% remuneracyi za godziny nadliczbowe.

WYKAZ

remuneracyi, podwyższonych na podstawie okólnika Rady szkolnej krajowej z dnia 17. czerwca 1919 L. 3650/IV.

L. p.	I.	II.	III.		IV.		V.	VI.	VII.
	Imię i nazwisko	Charakter służbowy	Ilość i jakość godzin		Remuneracya roczna pobierana w dniu 1. kwietnia 1919		asygnowano reskryptami z dnia ... L. ...	Kwota remuneracyi podwyższona o 100%	Przypadająca do wypłaty różnica roczna między remuneracyą dotychczasową a podwyższoną
			a) obowiązkowych	b) nadliczbowych	a) przez nie egzam. suplentów za godz. obowiązk.	b) przez egzam. suplentów za godz. nadliczbow.			

Zwraca się uwagę Dyrekcyi, że wobec postanowień powołanego na wstępie reskryptu ministeryalnego 100% podwyższenie remuneracyi przypada jedynie suplentom nieegzaminowanym za udzielanie nauki w godzinach obowiązkowych i nadliczbowych, oraz nauczycielom wszystkich innych kategoryi za udzielanie nauki tylko w godzinach nadliczbowych.

Nie należy więc podwyższać o 100% remuneracyi egzaminowanym suplentom, którą pobierają wraz z przypadającym co dwa lata 10%-wem podwyższeniem za udzielanie nauki w godzinach obowiązkowych, a natomiast należy podwyższać o 100% remuneracyę egzaminowanym suplentom, którą pobierają jako osobną dodatkową remuneracyę za udzielanie nauki w godzinach nadliczbowych.

W myśl powyższych przepisów sporządzone wykazy zbada ściśle pan dyrektor (kierownik) pod osobistą odpowiedzialnością i po sprawdzeniu

i ewentualnem sprostosowaniu ich, o ile nie będzie miał żadnych wątpliwości co do dat w nich zawartych, zaopatrzy je klauzulą: „Wymiar 100% dodatku do remuneracyi za godziny obowiązkowe i nadliczbowe sprawdziłem i uznałem za zgodny w myśl rozporządzenia Min. W. R. i O. P. z d. 28. maja 1919 Nr. 5856 S. II.“ tudzież własnoręcznym podpisem i pieczęcią zakładu, a następnie prześle jeden egzemplarz miejscowemu Urzędowi podatkowemu (Kasie) celem przypisania do wypłaty.

Odnośny Urząd podatkowy (Kasa) otrzymuje równocześnie polecenie, aby wypłacał tak przypisane 100% podwyższenie remuneracyi począwszy od 1. kwietnia 1919 za czas ubiegły naraz, a następnie w ratach miesięcznych z góry za listami płatniczemi względnie za kwitami bez stempla razem z dotychczasową remuneracyą.

Po uskutecznionej wypłacie zaległego 100%-wego podwyższenia prześle Dyrekcya drugi egzemplarz wykazu natychmiast Radzie szkolnej krajowej celem sprawdzenia wymiaru i przypisania w tutejszych księgach.

Podwyższona remuneracya, przyznana na podstawie niniejszego okólnika, nie pociąga za sobą żadnej zmiany co do wysokości pobieranych dotychczas dodatków wojennych.

W końcu zauważa się, że Rada szkolna krajowa odniosła się do Min. W. R i O. P. z wnioskami, aby uzupełniając rozporządzenie z dnia 28. maja 1919 L. 5856 wzięło pod rozwagę podwyższenie remuneracyi także tym nauczycielom, których nie objęto niniejszą tymczasową regulacyą.

Z Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie, dnia 17. czerwca 1919.

W zastępstwie

Czerny *w. r.*

L. 1322/IV.

O k ó l n i k

Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich państwowych i prywatnych z prawem publiczności gimnazyów, gimnazyów realnych, szkół realnych, seminaryów nauczycielskich, szkół przemysłowych i zawodowych, Akademii handlowych w kraju, w sprawie wyjątkowej policzalności służby wojennej przed uzyskaniem kwalifikacyi nauczycielskiej do korzyści pragmatycznych.

Wskutek rozporządzenia Wydziału oświatowego Polskiej Komisyi Likwidacyjnej w Krakowie z dnia 6. lutego 1919 l. 303 Rada szkolna

krajowa oznajmia, że postanowienia artykułu I. (ustęp 1) austr. ces. rozporządzenia z dnia 17. sierpnia 1916 Dz. p. p. Nr. 267, względnie rozporządzenia austr. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 8. stycznia 1917 Dz. rozp. min. Nr. 1 mają się stosować także do korzyści wynikających z § 50. i 62. nauczycielskiej pragmatyki służbowej.

To wyjątkowe zarządzenie wydane na podstawie § 34. n. p. s. wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1917.

Otem Dyrekcye zawiadomią grona nauczycielskie.

Z Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie dnia 26. maja 1919.

W zastępstwie

***Czerny** w. r.*

Posiedzenia Rady szkolnej krajowej.

Rada szkolna krajowa po raz pierwszy od czasu przyłączenia Galicyi do Polski zebrała się na plenarne posiedzenie dnia 3. czerwca b. r.

O godzinie 9·30 w kościele OO. Karmelitów Mszę św. odprawił ks. prałat Jaszowski; chór uczenic seminaryum żeńskiego pod kierownictwem nauczycielki muzyki p. Loeblowej odśpiewał mszę Kurpińskiego i kilka innych utworów. Na zakończenie odśpiewano „Boże coś Polskę“.

O godz. 10. Prezydent Zoll otworzył uroczyste posiedzenie Rady następującem przemówieniem:

Polska wolna — my Jej obywatelami — nie niewolnikami obcego państwa!

Ja mam imieniem Rady szkolnej Polskę wolną powitać, Jej hołd złożyć; Kogo? Ją, Która żyje lat tysiąc, tego Ducha zbiorowego, dla Którego setki tysięcy ludzi ginęło z miłości i wierności, tę Ojczyznę, którą przed półtora wiekiem nienawistni sąsiedzi żywą do grobu złożyli i wielkim kamieniem przywalili, by nie powstała i umarła, a gdy słyszeli Jej żale, Jej jęki i oddech, nowe głazy znosili, a przez szczeliny trucizny i jadowite węże zapuszczali, bezskutecznie, bo Ona powstała teraz w tryumfie żywa, nieskalana, chociaż jeszcze słaba. Ja Ją mam powitać, Tę, którą widzę w Warszawie i na Wawelu i w Gnieźnie, w kopalniach śląskich i koło Ostrej Bramy, w Paryżu i daleko za morzami i tu we Lwowie wśród nas, w naszych myślach i sercach i na kresach wschodnich i zachodnich, gdzie się przelewa jeszcze krew oddanych Jej bohaterów.

Rozumiem jak jesteś wielką i mimo słabości chwilowej potężną, a czuję jak jestem niegodnym i małym, jak nie umiem znaleźć słów właściwych, jak głos mi zamiera na ustach.

Ale w tem uczuciu słabości i niegodności, w tym akcie pokory myśl ulata ku jeszcze znacznie większej od Ciebie, Ojczyzno, Potędze, ku Temu, który jest nad nami wszystkimi i wysoko nad naszą Rzecząpospolitą, a mimo to pozwolił nam nazywać się Ojcem naszym. Do Niego kornem błaganiem zwróciliśmy się przed chwilą w Pańskiej świątyni, by błogosławił naszej Rzeczypospolitej, by

uczynił Ją wielką i silną i dobrą i szlachetną, by spełniła swą wielką misyę dziejową! W tej myśli kończę słowa mego hołdu staropolskiem dla Ojczyzny życzeniem: Szczęść Ci Boże!

Nawiązując do form zwyczajem uświęconych, wzywam Panów, abyście wyrazili nasze gorące pragnienia trzechkrotnym okrzykiem: Polska niech żyje, niech żyje, niech żyje!

Po tem przemówieniu przerwano posiedzenie na chwilę, aby ułożyć telegramy hołdownicze do Sejmu i do Naczelnika Państwa, które odesłano na ręce Ministra W. R. i O. P. w Warszawie.

Uroczyste posiedzenie zakończyło się odebraniem ślubowania od członków autonomicznych na wierność Rzeczypospolitej Polskiej, posłuszeństwo Jej organom i t. d.

Ślubowanie złożyli wszyscy członkowie autonomiczni z wyjątkiem nieobecnych. względnie przez prezydenta zasuspendowanych jeszcze dawniej z powodu odmówienia „przyrzeczenia“, przepisanego przez Komitet Rządzący.

Po złożeniu ślubowania, oraz po wspomnieniach pośmiertnych o ś. p. kanoniku Czapelskim i ś. p. Michałowskim, dyrektorze i kilkakrotnym zastępcy inspektora krajowego, prezydent Zoll, otwierając zwyczajne posiedzenie plenarne przedstawił Radzie zakres swego pełnomocnictwa, jako delegata Ministeryum W. R. i O. P.; pełnomocnictwo to ogranicza się od czasu objęcia agend Wydziału oświatowego Komisyi Rządzącej przez Ministerstwo W. R. i O. P. do nielicznych spraw drobnych bardzo pilnych. Przewodniczący wspomniał dalej, że generalny Delegat Rządu centralnego mimo objęcia także funkcyi namiestnika w zakresie administracyi politycznej nie jest naczelnikiem administracyi szkolnej; że zresztą w ustroju Rady szkolnej krajowej nic się nie zmienia, dopóki Sejm ustawą nie zarządzi nowej administracyi, opartej na projektowanym podziale na dyrektoryaty; z kolei wyjaśnia utworzenie Ekspozytury Rady szkolnej krajowej w Krakowie stosunkami, jakie nastąpiły po dniu 1. listopada, w szczególności gwałtowną potrzebą załatwiania spraw pilnych (niesienia pomocy materyalnej nauczycielom, zwłaszcza tym, którzy pozbawieni wszelkich środków do życia chronili się ze wschodu na zachód; wypracowanie projektów regulacyi płac, asygnowanie poborów i t. p.) w czasie, gdy Rada szkolna krajowa we Lwowie z powodu znanych wypadków wojennych tych zadań spełniać nie mogła.

Odczytano następnie reskrypt delegata Zolla z 4. listopada 1918, ogłoszony w „Dzienniku urzędowym“ Nr. 11.

Na interpelacyę reprezentanta miasta Lwowa, dr. Chlamtacza, odpowiedział prezydent, że Ekspozytura krakowska zostaje ostatecznie zwinięta w czerwcu i od 26. b. m. już nie będzie przyjmowała żadnych podań ani aktów.

Na dalszą interpelacyę prof. dr. Chlamtacza, dlaczego urzędnicy Rady szkolnej krajowej i jej podlegający funkcyonaryusze nie składali dotąd przysięgi służbowej, odpowiedział prezydent Zoll, że ze wszystkich funkcyonaryuszy administracyi szkolnej krajowej on tylko jeden składał uroczystą przysięgę i to w Warszawie, a wszyscy inni tylko ślubowania, przepisane przez P. K. L. w Krakowie, wzglednie przyrzeczenia, ustanowione przez Komitet Rządzący we Lwowie. Ponieważ dotyczących norm, uchwalonych przez Polską Komisyę Likwidacyjną i Komitet

Rządzący dotąd nie uchyliło Ministeryum W. R. i O. P., któremu jedynie Rada szkolna krajowa bezpośrednio podlega, a praktyka w innych dykasteryach jest różną, przeto Prezydyum Rady szkolnej krajowej zwróciło się do Ministerstwa z prośbą o wydanie w tej sprawie zarządzeń, a gdy one nadejdą, nie omieszka ich wykonać. Wszelkie inne wiadomości w dziennikach w tej sprawie podane, nie są zgodne z prawdą, podobnie jak wiele innych wiadomości w prasie w ostatnich czasach na podstawie widocznie mylnych informacyi ogłoszonych.

Po tych interpelacyach przystąpiono do głównej sprawy porządku dziennego, obejmującej urządzenie szkolnictwa we wschodniej Galicyi. W tej sprawie zabrał głos prezydent, przedstawiając treść materyału, wystosowanego przez niego do Ministeryum W. R. i O. P. w dniu 25. grudnia 1918 pod l. 105 Del. z r. 1918. Memoryał ten, mówił dalej prezydent, napisał we Lwowie między 10. a 20. grudnia, o zwołaniu wówczas Rady szkolnej krajowej mowy być nie mogło. Dzisiaj nie jedno, co w tym memoryale proponował, ostać się już nie może, nie dlatego, że dzięki świetnym zwycięstwom naszej armii opanowaliśmy dotąd prawie całą Galicyę wschodnią — nam Polakom obce musi być hasło „vae victis“ — ale z powodu przerażających odkryć, jakie porobiono tymczasem z zakresu rządów ukraińskich, jeżeli rządami można nazwać tę straszną robotę, jedynie niszczycielską, której skutki widzimy. Niezdolność rządzenia tamtejszych naczelników, zbrodnie na ludności polskiej, a niejednokrotnie i na ruskiej popełniane, wymagają dzisiaj przedewszystkiem wprowadzenia ładu i porządku prawnego, a potem dopiero można myśleć o urządzeniach dalszych. Wówczas jednak, zdaniem jego osobistem, będzie można powrócić do myśli przewodniej memoryału z 25. grudnia t. j. do autonomii narodowości ›wej personalnej przy zachowaniu zwierzchnictwa Rządu polskiego i władzy polskiej ustawodawczej. Autonomia ta musiałaby się oprzeć na zwolennikach sprawiedliwości, ładu i porządku, których i wśród Rusinów niewątpliwie nie brak, których jednak usunięto od wpływu, a którzy — jak przypuszczam — boleją dzisiaj nie tyle nad wojskową, ile nad moralną klęską swego narodu. Tych czynników nie powinniśmy pod żadnym warunkiem odtrącać, lecz owszem ułatwić im uzyskanie najszerszego wpływu w ich środowisku narodowem. Kończąc swój wywód, zawiadamia przewodniczący zebranie, że Rada szkolna krajowa wydała na razie szereg zarządzeń (cztery okólniki z dnia 31. maja 1919 LL. pr. 143, 157, 158, 159), dążących głównie do natychmiastowego reaktywowania szkół polskich, a usunięcia ze szkół wszystkich nauczycieli i uczniów, którzy za rządów ukraińskich karygod ıe czyny popełnili, do nich podżegali lub w nich udział brali. Treść wspomnianych reskryptów przedstawili poszczególni referenci.

Na podstawie memoryału z 25. grudnia 1918, przemówienia prezydenta i wygłoszonych referatów, rozwinęła się obszerna i bardzo ożywiona dyskusya.

Akcentowano silnie, że należy odróżnić zarządzenia ob ene tymczasowe, od późniejszych stanowczych i trwałych. Chwila jeszcze nie nadeszła, aby załatwić sprawę ruską zasadniczo i stanowczo. Najbliższem zadaniem jest pacyfikacya i powrót do pracy produktywnej.

Pacyfikacyi życzy sobie nie tylko ludność polska ale i ludność ruska, która wbrew swej woli została sterroryzowana przez różnych nieraz niegodziwych prze-

wodników, wychowanków błędnego systemu, który siał tylko nienawiść, a z którym trzeba skończyć. To też zgody nie może być z osobistościami, które wysunęły się ostatnimi czasy na czoło narodu ruskiego. Stopień brutalności i zdziczenia wielu z nich, jaki w czasie wojny wystąpił, przeszedł najstraszniejsze obawy.

Należy zatem stwierdzić stan obecny, ukarać zbrodniarzy i natychmiast usunąć ich ze rządu i szkoły, czyniąc zadość uczuciu sprawiedliwości. Za nią wnośmy w ludność różczkę oliwną i balsam kojący, by przygotować współżycie — tem łatwiejsze, gdy ustaną lub przynajmniej osłabną wpływy obcych obu narodom czynników. Władzę wykonywać trzeba na razie bez Rusinów, choć dla nich, bo ci, co stoją na czele, okazali, że nie umieją rządzić nie tylko nami, ale i samymi sobą. Rząd nasz nie zapomni z pewnością na chwilę, że każde dziecko powinno pobierać naukę w swym języku i od swego nauczyciela, ale od prawdziwego humanitarnego wychowawcy, a nie od nieprzejednanego wroga narodu polskiego.

Potem dopiero po pacyfikacyi będzie czas na ugodę, ale — jak wspomniano — nie z tymi, którzy wywołali katastrofę tak straszną, a tak negatywną, że nawet programu dla socyalizacyi, na którą łapali lud łatwowierny, a w gruncie rzeczy dobry, nie umieli przygotować, niejednokrotnie zapatrzeni tylko w osobiste korzyści.

W ciągu dyskusyi wyłoniły się zapatrywania w części zgodne, w części rozbieżne, poczyniono też z kilku stron daleko idące zastrzeżenia przeciw memoryałowi z 25. grudnia, skutkiem tego prezydent Zoll zaproponował następujący wniosek, który uchwalono jednomyślnie: Poleca się osobnej komisyi opracowanie projektu w sprawie urządzenia szkolnictwa na terenie wschodniej Galicyi. Do komisyi wybrano członków autonomicznych pp. Chlamtacza, Ciechanowskiego, Dąmbskiego i hr. Pinińskiego, a nadto specyalnych referentów z pośród inspektorów krajowych i referentów administracyjnych.

Zarządzenia Rady szkolnej krajowej z dnia 31. maja (o których powyżej) przyjęto zaś bez dyskusyi do wiadomości.

W dalszej rozprawie, dotyczącej średnich szkół żydowskich w ogólności, a zwłaszcza szkół żydowskich średnich założonych we Lwowie z początkiem bieżącego kalendarzowego roku, powzięła Rada po wysłuchaniu referatów i przeprowadzeniu dyskusyi następujące uchwały:

1. Rada szkolna krajowa w załatwieniu podania wniesionego przez komitet żydowski we Lwowie w styczniu b. r. nie mogła po myśli obowiązujących przepisów nie przyjąć do wiadomości istnienia tych szkół we Lwowie.

2. Rada szkolna krajowa dotychczas nie może dla braku dokładniejszej znajomości tych szkół i ducha, w którym są prowadzone, przedstawić Ministerstwu wniosków o udzielenie prawa publiczności.

3. Co do nauczycieli, uczących w tym zakładzie, utrzymuje się w kończącym się roku szkolnym stan istniejący w mocy, zaś od przyszłego roku szkolnego Rada szkolna krajowa będzie udzielała pozwolenia nauczycielom państwowym na nauczanie w tych szkołach tylko pod warunkiem, że wniosą podania o urlopy bezpłatne.

Postanowiono przy tej sposobności, aby udzielanie prawa publiczności wszystkim zakładom prywatnym, tudzież pozwolenia nauczycielom na zajęcie w nich, poddać ścisłej, rygorystycznej rewizyi. (Stosując się do tej zasady, sekcya II. Rady

szkolnej, na razie nie przychyliła się do próśb kilku nowo założonych prywatnych szkół średnich o udzielenie im już na rok bieżący prawa publiczności).

Na wniosek p. prezydenta dr. Chlamtacza postanowiono, aby protokoły z posiedzeń plenarnych przedkładać w przyszłości Minister-twu W. R. i O. P.

Uchwalono wreszcie na posiedzeniu dnia 4. b. m. na wniosek jednego z członków następującą rezolucyę:

„Z każdym dniem pojawiają się coraz to smutniejsze wiadomości o okrutnem, barbarzyńskiem obchodzeniu się t. zw. władz ukraińskich z polską ludnością. Między pomordowanymi i katowanymi znajdują się uczniowie, nauczyciele i profesorowie Polacy. Rada szkolna krajowa nie może z okazyi swych obrad pominąć tego milczeniem, wyraża więc cześć tym nauczycielom i uczniom Polakom, którzy zostawszy na miejscu, wiele przecierpieli, a jednak mimo katowania, mimo mąk i prześladowań stali niezachwianie przy sztandarze polskim i wytrwali. Równocześnie wyraża Rada szkolna krajowa głębokie przekonanie, że jak dotychczas i nadal wytrwa nauczycielstwo i młodzież polska wiernie przy swoich obowiązkach, tak wogóle, jak też w szczególności na swoich kresowych placówkach".

Referent administracyjny Jan Mikosz przedstawił opracowane w Ekspozyturze projekty regulacyi płac nauczycieli szkół ludowych, pensyi emerytów i zaopatrzeń wdów i sierót, zawiadamiając zebranie, że Ministeryum W. R. i O. P. płace nauczycieli szkół ludowych prowizorycznie uregulowało z mocą prawną od 1. stycznia b. r., a Ekspo ytura Rady szkolnej kraj. dotyczący reskrypt wprowadziła bezwłocznie w wykonanie. Podwyższone pobory dla zasłużonych nauczycieli, którzy mają więcej niż 24 lat służby, będą mogły być przyznane jako odznaczenia, aż nadejdą wnioski z wszystkich Rad szkolnych okręgowych, a przynajmniej ze znaczniejszej ich liczby.

Przewodniczący dr. Zoll zwrócił uwagę Rady szkolnej kraj. przy sposobności tego referatu, że mimo regulacyi płac pozostała jeszcze wielka bolączka bytu materyalnego nauczycielstwa szkół ludowych, mianowicie kwestya mieszkaniowa, zwłaszcza po wsiach. Nauczyciele (ki) mieszkają niejednokrotnie w budynkach szkolnych lub poza niemi w warunkach pod względem hygienicznym wprost fatalnych. Rząd sam w tej sprawie nie zaradzi, jeżeli nie dozna żywego poparcia ze strony gmin. Rada szkolna krajowa, a z pewnością i Ministerstwo nie spoczną w swych usiłowaniach, dopóki nie zostanie rozwiązany pomyślnie ten problem, który przez zniszczenie licznych budynków szkolnych i wielu wsi w czasie wojny stał się podwójnie aktualny.

Z kolei inspektor krajowy St. Gayczak, jako referent administracyjny, prowadzący obecnie departament IV. (szkoły średnie) przedstawił projekt regulacyi poborów dyrektorów i nauczycieli szkół średnich, opracowany również w Ekspozyturze Rady szkolnej krajowej. Zawiadomił, że Ministeryum zarządziło na razie: 1. że wszyscy suplenci egzaminowani szkół średnich i seminaryów po trzech latach nienagannej służby mają być od 1. lipca b. r. mianowani rzeczywistymi nauczycielami w IX. klasie płac. 2. Remuneracye za godziny nadliczbowe a nieegzaminowanym nauczycielom za godziny obowiązkowe, zostają od 1. kwietnia b. r. podniesione o 100 prc. 3. Gospodarze klas za wychowawstwo pobierać będą od 1. września 1919 roczną remuneracyę 1500 kor. Regulacya poborów nastąpi zaś prawdopodobnie łącznie z regulacyą płac urzędniczych.

W końcu referent zwrócił uwagę Rady szkolnej krajowej na odpływ sił nauczycielskich do Wielkopolski i do b. Kongresówki tak, że grozi b. Galicyi zamykanie w najbliższej przyszłości istniejących zakładów i to nie tylko prywatnych ale nawet publicznych. Kataster, który będzie przedłożony na najbliższych posiedzeniach, wykaże bilans w tym kierunku bardzo smutny.

Następnie prezydent dr. Zoll przedstawia projekt dzieła o przyszłem szkolnictwie w Polsce, które zdaniem jego, opracować powinna Rada szkolna krajowa, jest ona bowiem do tego powołana na podstawie swej przeszło półwiekowej tradycyi i jako instytucya rozporządzajaca składem doświadczonych i zawodowo wykształconych pedagogów. Dzieło to składałoby się z trzech części: Pierwsza część obejmowałaby referaty tyczące się najważniejszych kwestyj przyszłego szkolnictwa w Polsce w następującem ugrupowaniu: 1. Dział ogólny. 2. Szkoły elementarne (powszechne). 3. Seminarya nauczycielskie. 4. Szkoły średnie. 5. Szkoły zawodowe. 6. Zarząd i nadzór szkół. Ta pierwsza część nie ma być dziełem syntetycznem, raczej przedstawiać będzie rozmaitość indywidualnych poglądów współpracowników na poszczególne kwestye. Do pracy zostaną powołani wszyscy byli i obecni funkcyonaryusze Rady szkolnej krajowej, a nadto eksperci z pośród polskich pedagogów. Po ogłoszeniu części pierwszej zostanie zaproszony ogół nauczycielstwa, a w szczególności stowarzyszenia nauczycielskie do wyrażenia opinii o referatach i kwestyach w tej części omówionych. W ten sposób przeprowadzi się ankietę, której wyniki złożą się na treść części drugiej, również drukiem ogłoszonej. Część trzecia będzie syntetyczną pracą, obejmującą jednolity projekt szkolnictwa na ziemiach polskich, oparty na materyałach części pierwszej i drugiej. Część tę ostatnią opracuje Rada szkolna krajowa jako taka, lub te władze, które w jej miejsce wstąpią. Kończąc swój referat nadmienił prezydent, że projekt całego dzieła przedstawił osobiście P. Ministrowi, który przyrzekł swe poparcie.

Po krótkiej dyskusyi Rada szkolna krajowa przyjęła projekt prezydenta.

Projekt, którego urzeczywistnienie wymaga czasu dłuższego, nie wyklucza jednak, by Rada szkolna kraj. pozatem zajmowała się różnemi pracami, dotyczącemi przyszłego szkolnictwa, które wymagają szybkiego załatwienia. To też obradowano jeszcze w dalszym ciągu nad sprawami w tym kierunku aktualnemi, a mianowicie:

Inspektor krajowy Stefanowicz przedstawił referat w sprawie podniesienia szkolnictwa zawodowego. Wychodząc z założenia, że zabezpieczenie i wzmożenie odzyskanej niezależności politycznej winno oprzeć się na samodzielności ekonomicznej Państwa, wskazał na konieczność pomnażania i kształcenia sił gospodarczych przy szczególnem wciąganiu w tę pracę kobiet i przedstawił w ogólnych zarysach program, obejmujący między innemi upaństwowienie Akademii handlowej i szkoły przemysłowej żeńskiej w Krakowie, upaństwowienie ważniejszych krajowych szkół zawodowych, zakładanie szkół nowych w odpowiednich środowiskach, osobliwie zaś podniesienie frekwencyi w szkołach przemysłowych wszelkiej kategoryi, a zwłaszcza w szkołach przemysłowych uzupełniających, ku czemu służyć mają instytucye porady zawodowej, kontakt ze sferami przemysłowemi i rękodzielniczemi, ułatwianie nauki przez stypendya, zakładanie burs i ognisk dla młodzieży rękodzielniczej i inne humanitarne urządzenia.

Po przeprowadzonej dyskusyi Rada szkolna krajowa, przychylając się w zupełności do przewodnich myśli referatu, uchwaliła wziąć pod obrady na jednem z najbliższych posiedzeń szczegółowy projekt wypracowany przez sekcyę III.

Członkowie Rady szkolnej krajowej Kulczyński i Lewicki postawili wnioski, dążące do jak najrychlejszego zajęcia stanowiska przez Radę szkolną krajową wobec „Programu naukowego szkoły średniej“, opracowanego przez sekcyę szkolnictwa średniego w Ministeryum Wyznań religijnych i Oświecenia publicznego. Po uchwaleniu nagłości sprawy, rozwinęła się bardzo żywa, kilkugodzinna dyskusya. Podnoszono w szczególności co następuje:

Projekt ministeryalny jest niewątpliwie pracą bardzo poważną. Nie wchodząc w ocenę jego zasadniczych kierunków i w szczegóły ich uzasadnień, podnieść należy jednak z naciskiem, że nagłe i dokonane bez poprzednich przygotowań narzucenie jednolitego ustroju szkolnictwu średniemu całej Polski byłoby wręcz szkodliwem dla prawidłowego jego rozwoju. Należy bowiem liczyć się z różnicami, które pod wpływem odrębnych warunków życia wyłoniły się i utrwaliły w okresie niewoli blisko półtorawiekowej i zaznaczają się obecnie wyraźnie w umysłowości, poglądach etycznych, w stosunkach społecznych, a nawet towarzyskich. Ujednostajnienie treści duchowej i form życia może się dokonać tylko na drodze powolnej i stopniowej ewolucyi. Próba gwałtownej reformy, oparta na hasłach teoretycznych, a nie na doświadczeniu, wywołaćby musiała ferment niepożądany dla normalnego rozwoju tutejszej szkoły. Z tego względu musimy bronić się przeciw reformie, pojętej bądź jak bądź jednostronnie i zastrzedz sobie stanowczo możność przedstawienia projektów i wpływ na sprawę reformy szkolnictwa średniego na obszarze byłej Galicyi.

Z innej strony zaznaczono: Wszystkie trzy rodzaje szkół średnich, ogólnie kształcących t. j. gimnazya klasyczne, gimnazya realne i szkoły realne w byłej Galicyi mają zupełne uzasadnienie istnienia nadal. Szkoły realne mogą dać całkiem odpowiednie ogólne wyższe wykształcenie, a więc należyty zasób wiadomości, rozbudzić myślenie, kształcić zmysł estetyczny, ugruntować religijność, rozwijać zdrowy i prawidłowy współudział w pożyciu z ludźmi, jak niemniej poczucie społeczne. Ale to są szkoły, przeznaczone dla tych usposobień, którym wystarcza świat dzisiejszy, jak jest, w całej swojej rozmaitości i bogactwie. Gimnazya realne i klasyczne są dla uczniów, którzy chcą poznać głębiej podstawy historyczne dzisiejszej kultury przez czytanie dzieł starożytnych w oryginale. A mianowicie, gimnazya realne — dla tych, którzy chcą ograniczyć się do podstaw naszej kultury w literaturze łacińskiej; dla tych zaś, którzy pragną zgłębić pierwotne i właściwe źródła naszej cywilizacyi, służą klasyczne gimnazya, obejmujące lekturę greckiego i łacińskiego piśmiennictwa w oryginale. Każdy z tych trzech rodzajów szkół najlepiej spełnia swoje zadanie, jeżeli sam w sobie jest jednolitą, zwartą całością od pierwszej do ostatniej klasy. Wtedy bowiem zatrzymuje w całym ciągu właściwy sobie charakter. Natomiast zaprowadzenie wspólnej podstawy n. p. z 3 klas, a następnie rozdział w kilku współrzędnych kierunkach — mija się z tym celem.

W uwagach i wywodach, na których opiera się „Program naukowy szkoły średniej“ przesadnem jest twierdzenie, że zarówno istniejące dziś gimnazyum klasyczne nie spełniło stawianych mu zadań, jak i szkoły realne nie ziszczają na-

dziei, jaką w nich pokładano. Twierdzeniom tym przeczy rzeczywistość, przeczy temu ogólny, ciągły rozwój kultury w naszym kraju, ciągły rozwój i udoskonalenia we wszystkich dziedzinach pracy i urzadzeń publicznych. Objawy te muszą być do pewnego stopnia uważane także jako świadectwo, że tutejsze szkoły średnie kładą dobry fundament pod przygotowanie młodzieży do zadań zawodowych i życia obywatelskiego. Takiem świadectwem są również te zastępy wybitnych przedstawicieli rozmaitych zawodów, którzy wiedzą, pracą i doświadczeniem zyskują uznanie i rozgłos poza krajem, a którymi dziś, gdy nadeszła potrzeba, zasilać możemy obficie dwie inne dzielnice Polski.

Jeśli zaś chodzi o wychowanie narodowe w tutejszych szkołach średnich, to najnowsze wydarzenia wojenne, w których młodzież szkolna tak nadzwyczajny wzięła udział, usuwają wszelkie pod tym względem wątpliwości. Wysokie napięcie uczuć patryotycznych, serdeczna ofiarność i bezgraniczne poświęcenie, jakie okazali w tej wojnie młodzi chłopcy, nie znajdujące równych sobie przykładów w historyi, muszą być w znacznej przynajmniej części przypisane wpływom naszej szkoły i naszego nauczycielstwa.

Zanim istniejące obecnie szkoły średnie doszły do stanu, w jakim je widzimy, ulegały one całemu szeregowi przemian, przystosowując się do panujących prądów i zachodzących potrzeb i oddając przez to w zmieniających się warunkach życia publicznego te usługi, jakich od nich żądano. Na tej drodze stopniowej i ostrożną rozwagą kierowanej ewolucyi, bez ryzykownych prób, mogą i powinny się te szkoły doskonalić dalej, usuwać braki, uzupełniać plany stosownie do potrzeb polskich zakładów oświatowych.

Wśród pomysłów objętych wspomnianym na wstępie „Programem" typ szkoły średniej, humanistycznej bez łaciny i greki, oparty na językach nowożytnych, historyi i naukach społecznych jest śmiałym pomysłem o wątpliwej wartości. Werbalizm w nauce, tak słusznie potępiany przy omawianiu tego typu szkolnego, tu może znaleźć dziedzinę do wybujałego rozrostu i trzebaby prawdziwie wyjątkowych nauczycieli, aby nauką literatury i historyi tak pokierowali, by ta nauka ustrzegła się pamięciowego, na mechanicznej reprodukcyi opartego traktowania.

Także i typ szkoły średniej matematyczno przyrodniczej „Programu", odpowiadający tutejszej szkole realnej, posiada poważne braki. Jako wadę wytknąć mu wypada usunięcie z programu naukowego geometryi wykreślnej, która wszędzie uchodzi jako jeden z filarów matematyczno przyrodniczego kierunku w nauczaniu. „Wywody" uzasadniły pominięcie geometryi wykreślnej w sposób niewytrzymujący krytyki i zawierający sprzeczności co do poglądu na zawartość dydaktyczną. Niemniej niesprawiedliwe zarzuty podniesiono tam także przeciw nauce rysunków odręcznych, uważając je jako zajęcie polegające głównie na mechanicznej zręczności.

Byłoby niekonsekwencyą, a nawet pewnego rodzaju lekkomyślnością gdybyśmy dla nowego pomysłu, tyczącego się organizacyi szkół średnich typu matematyczno-przyrodniczego, przejść mieli do porządku dziennego nad przygotowanym i przyjętym przed wojną planem reorganizacyi tutejszych szkół średnich na zakłady ośmioklasowe. Plan ten — to owoc długich, gruntownych i sumiennych, na doświadczeniach opartych rozważań, nietylko Rady szkolnej krajowej, ale i szerokich kół nauczycielskich.

W końcu podniesiono z naciskiem, że na początku zamierzonej reformy postawiono fikcyę: siedmioletnią szkołę powszechną. Wprowadzenie tej szkoły w życie w byłej Galicyi, a więc w kraju, który dotąd zasila fachowo wykształconemi siłami nauczycielskiemi pozostałe dwa zabory, jest fizycznie wprost niewykonalne, z powodu braku dostatecznej ilości nauczycieli, pominąwszy już inne przyczyny, jak brak budynków i t. d. Na 100 szkół ludowych pospolitych mamy w Galicyi obecnie około 35 jednoklasowych i 48 dwuklasowych, czyli 83 szkół o jednym, względnie o dwóch nauczycielach; reszta 17 szkół jest o planie wyższym. Z tych 17 szkół przypada tylko trzy na szkoły sześcio — i siedmioklasowe, a więc zbliżone typem do proponowanej szkoły powszechnej siedmioklasowej. Liczba szkół ludowych w Galicyi wynosi około 6.000, nauczycieli (lek) około 18.000. Licząc na każdą szkołę siedmioklasową tylko 7 nauczycieli, nie uwzględniając zatem klas równorzędnych, otrzymamy zapotrzebowanie 42.000 sił nauczycielskich w samej Galicyi czyli brak w okrągłej sumie 24.000 nauczycieli. Cyfry te są zbyt wymowne, by potrzebowały komentarzy.

Projekt zatem zamierzonej reformy nie tylko nie liczy się z koniecznością utrzymania ciągłości w dziejowym rozwoju szkolnictwa, lecz także zapomina o statystyce i faktycznym stanie rzeczy.

Prezydent Zoll, wskazując na wyniki dotychczasowej dyskusyi, zwrócił uwagę — zastrzegając się, że abstrahuje od projektu ministeryalnego — że wszelkie prace nad ustrojem, planami i podręcznikami naszych szkół powinien ożywiać i przenikać czynnik teleologiczny.

Jeżeli pedagogowie cel szkoły trafnie upatrują w wychowaniu dobrego człowieka i dobrego obywatela państwa, to my na tem tle położyć musimy nacisk, (jak zresztą słusznie zaznaczył jeden z mowców) jeszcze na to, aby w sposób ciągły, trwały i konsekwentny zastępować na ziemiach polskich trzy różniące się od siebie odłamy kultur, jedną, jednolitą kulturą polską, by pojęcia Galicyanina, Królewiaka i Wielkopolanina znikły zupełnie jako dystynkcye kulturalne, będące nawet niejednokrotnie powodem przykrych antagonizmów.

Taka unifikacya nastąpi, gdy stworzymy szkoły, nie bezwzględnie najlepsze według abstrakcyjnych, z recept niemieckich, francuskich lub angielskich zaczerpniętych wzorów, ale najlepsze ze względu na indywidualne potrzeby Polaka. Z tego punktu widzenia niewątpliwie w naszej szkole muszą być akcentowane t. z. „polonica“, ale to jeszcze nie wystarcza. Twórca naszej przyszłej szkoły powinien przedewszystkiem zdać sobie dokładnie sprawę z naszych psychicznych właściwości, przymiotów, a zwłaszcza wad — jak n. p. silna wrażliwość, natura zapalna, ale brak wytrwałości, bujna wyobraźnia, ale skłonność do powierzchowności, słabe poczucie obowiązku, mało wyrobione poczucie społeczne i państwowe, mała skłonność do karności przy wybitnie wybujałym indywidualizmie; szybka oryentacya w rzeczach konkretnych, a brak zamiłowania do abstrakcyi, (któremi dzieci polskie tak nuży się w szkołach na niemieckich wzorach opartych). Po tego rodzaju anatomicznej, bardzo skrupulatnie przeprowadzonej dyagnozie naszej polskiej natury należy dobrać ze znanych środków dydaktyczno-pedagogicznych takie, które najlepiej zdołają rozwijać nasze przymioty, tłumić wady, a zachowywać narodowe własności. Środki pedagogiczno-dydaktyczne na tej podstawie celowo dobrane

winny przenikać ustrój szkolny, plany naukowe, instrukcye dydaktyczne i podręczniki i być dyrektywą dla nadzoru szkolnego.

Dalszą dyskusyę i obrady nad konkretnymi wnioskami odroczono do następnych posiedzeń.

Wreszcie na wniosek nagły członka R. S. K. prof. Ciechanowskiego uznano ponownie naglącą potrzebę wprowadzenia lekarzy szkolnych i uchwalono w tym celu wstawić w projekt budżetu kwotę 1,000.000 kor. na rok 1919/20. Inne wnioski prof. Ciechanowskiego, jako to ogłoszenie konkursu wstępnego dla lekarzy szkolnych, reaktywowanie kursów dla nauczycieli gimnastyki, oraz kursów dla kierowników kolonii wakacyjnych, odesłano stosownie do regulaminu biurom sekcyi II. celem przygotowania konkretnych wniosków na najbliższe posiedzenie tejże sekcyi.

Na tem zakończono czterodniowe obrady plenarne.

Wiadomości osobiste.

Rada szkolna krajowa zatwierdziła wybór:

Bolesława Lewickiego na delegata Rady miejskiej do Rady szkolnej okręgowej miejskiej we Lwowie;

Józefa Piórka na delegata Rady powiatowej do Rady szkolnej okręgowej w Brzesku;

Hugona Gerstenberga na reprezentanta wyznania ewangelickiego do Rady szkolnej okręgowej w Nowym Sączu.

Rada szkolna krajowa zamianowała Jana Hrehorowicza, zastępcę nauczyciela muzyki w seminaryum nauczycielskiem męskiem w Rudniku, rzeczywistym nauczycielem muzyki w tym zakładzie.

Ordynaryat biskupi gr. kat. w Przemyślu mianował ks. Aleksandra Zubryckiego prałata-scholastyka Kapituły komisarzem do egzaminu z nauki religii gr. kat. przy Komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół ludowych w Przemyślu na resztę bieżącego okresu funkcyjnego.

Rada szkolna krajowa przeniosła Mieczysława Krawczyka zastępcę nauczyciela gimnazyum w Żółkwi do gimnazyum IV. we Lwowie.

Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych:

ks. Wincentego Koszałkę nauczycielem religii rzym. kat. 6-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z 4-klasową szkołą pospolita im. św. Scholastyki w Rzeszowie;

Feliksa Kalińskiego nauczycielem 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej im. Kordeckiego we Lwowie;

Wilhelminę Felsztyńską nauczycielką 3-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej im. Piramowicza w Przemyślu;

Władysława Nowaka nauczycielem 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Rzeszowie;

Maryę Boguszównę nauczycielką 4-klasowej szkoły w Zakliczynie;

Maryę Bourdonównę nauczycielką 4-klasowej szkoły w Pysznicy;

Maryę Gorecką nauczycielką 2-klasowej szkoły w Staniszewskiem.

Nauczycielami kierującymi szkół 2-klasowych:

Maryana Wojnarowskiego w Starej Wsi; Stanisława Kasprowicza w Futomie; Wojciecha Lacha w Kasinie wielkiej; Stanisława Fróga w Laskówce.

Nauczycielkami szkół 1-klasowych:

Zofię Błażejowską w Bielance; Emilię Mazurównę w Steinau.

Rada szkolna krajowa przeniosła:

Władysława Kowalskiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Ptaszkowej na równorzędną posadę w 2-klasowej szkole w Zagorzycach;

Ignacego Koseckiego nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Zagorzycach na równorzędną posadę w 2-klasowej szkole w Ptaszkowej;

Maryę Bączalską nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Kasinie wielkiej na równorzędną posadę w 2-klasowej szkole w Dobrej.

Rada szkolna krajowa przenisoła Maryę Horniatkiewiczównę nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Godowej w stan spoczynku.

Zmarli:

Helena Augustynkówna, tymczasowa nauczycielka 2-klasowej szkoły w Czernej okręgu chrzanowskim, zmarła dnia 9. kwietnia b. r. w 28. roku życia a w 9. roku służby;

Jadwiga ze Swolkeniów Bielańska, tymczasowa nauczycielka szkoły im. św. Floryana w Krakowie, zmarła dnia 1. maja b. r. w 44. roku życia a w 8. roku służby;

Piotr Budzicki, stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Nahaczowie w okręgu jaworowskim, zmarł dnia 31. grudnia 1918 w 48. roku życia a w 29. roku służby;

Jan Faliński, stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Rudnie w okręgu chrzanowskim, zmarł dnia 23. marca b. r. w 44. roku życia a w 15. roku służby;

Helena Gindrichówna, tymczasowa nauczycielka 4-klasowej szkoły w Łużnej w okręgu gorlickim, zmarła dnia 10. maja b. r. w 25. roku życia a w 2. roku służby;

Stanisław Górka, stały nauczyciel 4-klasowej szkoły im. Krasińskiego w Sanoku, zmarł dnia 8. kwietnia b. r. w 56. roku życia a w 34. roku służby;

Mieczysław Gotkiewicz, stały nauczyciel szkoły ludowej im. św. Jana Kantego w Krakowie, zmarł w 57. roku życia a w 32. roku służby;

Antoni Herglotz, stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Filipowicach w okręgu chrzanowskim, zmarł w październiku 1918 w 58. roku życia a w 36. roku służby;

Stanisław Kolman, stały nauczyciel kierujący 4-klasowej szkoły w Jaworznie „na Pechniku“ w okręgu chrzanowskim, zmarł dnia 15. lutego 1919 w 40. roku życia a w 16. roku służby;

Wilhelmina Lewicka, stała nauczycielka 1-klasowej szkoły w Medyni głogowskiej w okręgu łańcuckim, zmarła dnia 24. marca b. r. w 29. roku życia a w 10. roku służby;

Marya Osadówna, tymczasowa nauczycielka 1-klasowej szkoły w Tuligłowach w okręgu jarosławskim, zmarła dnia 7. marca b. r. w 8. roku służby;

Jan Partyka, stały nauczyciel kierujący 4-klasowej szkoły w Libiążu Wielkim w okręgu chrzanowskim, zmarł dnia 24. kwietnia b. r. w 36. roku życia a w 18. roku służby;

Juda Praezes, stały nauczyciel religii izraelickiej 3-klasowej szkoły wydziałowej męskiej połączonej z 4-klasową szkołą ludową pospolitą w Samborze, zmarł dnia 6. października 1918 w 43. roku życia a w 13. roku służby;

Władysław Pyrć, tymczasowy nauczyciel XLVIII. szkoły ludowej w Krakowie, zmarł dnia 28. kwietnia b. r. w 32. roku życia a w 11. roku służby;

Jan Stocki, stały nauczyciel 4-klasowej szkoły męskiej w Rożniatowie w okręgu dolińskim, zmarł dnia 24. września 1918 w 44. roku życia a w 21. roku służby;

Helena Wojtyżanka, stała nauczycielka 2-klasowej szkoły w Prusach w okręgu krakowskim zamiejskim, zmarła dnia 23. maja b. r. w 34. roku życia a w 15. roku służby.

Organizacya szkół.

Pan Minister Wyznań religijnych i Oświecenia publicznego nadał:

reskryptem z dnia 10. maja br. l. 6372 miejskiemu prywatnemu seminaryum nauczycielskiemu żeńskiemu w Nowym Sączu prawo publiczności na rok szkolny 1918/19.

reskryptem z dnia 31. maja br. l. 6171/5455 prywatnemu żeńskiemu gimnazyum realnemu SS. Nazaretanek we Lwowie prawo publiczności na lata szkolne 1918/19 do 1920/21 oraz prawo odbywania egzaminów dojrzałości i wydawania świadectw dojrzałości mających ważność świadectw szkół państwowych;

reskryptem z dnia 31. maja br. l. 6174/5466 prywatnemu liceum żeńskiemu im. Mickiewicza we Lwowie prawo publiczności na lata szkolne 1918/19 do 1920/21 oraz prawo odbywania egzaminów dojrzałości i wydawania świadectw dojrzałości mających ważność świadectw szkół państwowych;

reskryptem z dnia 7. maja br. l. 5046/4367 prywatnemu żeńskiemu gimnazyum realnemu w Tarnowie prawo publiczności oraz prawo odbywania egzaminów dojrzałości i wydawania świadectw mających ważność świadectw szkół państwowych;

reskryptem z dnia 26. maja 1919 l. 5679/4894 prywatnemu gimnazyum żeńskiemu im. Mickiewicza w Krakowie na przeciąg lat szkolnych 1918/1919, 1919/20 i 1920/21 prawo publiczności oraz prawo odbywania egzaminów dojrzałości i wydawania świadectw mających ważność świadectw szkół państwowych;

reskryptem z dnia 28. maja 1919 l. 6030/5314 prywatnemu gimnazyum realnemu SS. Urszulanek w Krakowie na przeciąg lat szkolnych 1918/19, 1919/20 i 1920/21 prawo publiczności oraz prawo odbywania egzaminów dojrzałości i wydawania świadectw mających ważność świadectw szkół państwowych;

reskryptem z dnia 28. maja 1919 l. 6031/5315 prywatnemu liceum im. Kaplińskiej w Krakowie na przeciąg lat szkolnych 1918/19, 1919/20 i 1920/21 prawo publiczności oraz prawo odbywania egzaminów dojrzałości i wydawania świadectw mających ważność świadectw szkół państwowych.

Książki szkolne i do bibliotek.

Ministerstwo Wyznań religijnych i Oświecenia publicznego reskryptem z dnia 28. kwietnia br. l. 3028 zawiadomiło Radę szkolną krajową, że należy wprowadzić z początkiem roku szkolnego 1919/20 do szkół wszelkiego typu pisownię polską ustaloną przez Akademję Umiejętności w Krakowie dnia 9. lutego 1918.

Do czasu pojawienia się podręczników, dostosowanych do nowych zasad, młodzież będzie miała do przezwyciężenia niejedną trudność, wynikającą z różnic pomiędzy pisownią obowiązującą w szkole a stosowaną w podręczniku.

Tembardziej więc przez czas pewien należy odnosić się pobłażliwie do omyłek, wynikających ze stosowania się w poprzednim okresie nauki do innych zasad pisowni.

Celem zapewnienia szkołom odpowiednich podręczników w możliwie krótkim czasie poczyniono już kroki. Pozatem dla ułatwienia pracy nauczycielstwu i uczącej się młodzieży wydaną została broszurka p. t. „Leon Rygier, Główne zasady pisowni polskiej ze słownikiem, według uchwał Walnego administracyjnego Zgromadzenia członków Akademji Umiejętności w Krakowie dnia 9. lutego 1918 r. Dozwolone do użytku szkolnego przez Ministerstwo Wyznań Relijnych i Oświecenia Publicznego rozporządzeniem z dnia 10. stycznia 1919 Nr. 14717 z roku 1918. Cena mk. 1 fen. 20. Powyżej ceny sprzedawać nie wolno. Nakładem Tow. Wyd. „Książka Polska“. Skład główny w Polskiej Składnicy Pomocy Szkolnych, Warszawa Nowy-Świat 33. 1919.“

Przy sprzedaży masowej instytucje oświatowe i organy rządowe szkolne (inspektoraty szkolne, rady, dozory i opieki szkolne, szkoły, koła Macierzy i t. p.), nabywające „Główne zasady pisowni polskiej“ bezpośrednio w Polskiej Składnicy Pomocy Szkolnych, zamiast każdych opłaconych 90 egzemplarzy otrzymają 100 egzemplarzy z przeznaczeniem dodatkowych 10 egzemplarzy wyłącznie dla rozdania między niezamożną młodzież szkolną.

Zasady nowej pisowni są przedstawione wyczerpująco w książce p. t. „Jan Łoś, Pisownia polska ustalona. Uchwały ostateczne. Przepisy. Słowniczek. W Krakowie, nakładem Akademji Umiejętności. Skład główny w księgarni G. Gebethnera i spółki w Krakowie, Gebethnera i Wolffa w Warszawie 1918.“

Rada szkolna krajowa zaleca do bibliotek szkół średnich, seminaryów nauczycielskich, bibliotek okręgowych i nauczycielskich przy szkołach ludowych organ krajowego Stowarzyszenia Czerwonego Krzyża p. t. „Walka o zdrowie“ poświęcony sprawom hygieny i opieki społecznej.

Prenumerata wraz z przesyłką wynosi rocznie 20 K. Redakcya i administracya Kraków ul. Basztowa 6.

Rada szkolna krajowa poleca do bibliotek okręgowych i do bibliotek szkolnych organ dla spraw pszczelniczych Komitetu Gal. Towarzystwa Gospodarskiego we Lwowie, miesięcznik „Bartnik postępowy“ założony przez śp. prof. Dr. T. Ciesielskiego.

Szkoły i nauczyciele prenumerować mogą to pismo po zniżonej cenie 4 K rocznie. Prenumeratę należy przesyłać do Administracyi, Lwów, Kopernika 20. III. p.

Konkursa.

L. 2356/IV.

Niniejszem ogłasza się ponownie konkurs na posadę katechety rz. kat. w szkole realnej w Wieliczce. Z posadą tą połączone są obowiązki i prawa przywiązane do posady rzeczywistego nauczyciela IX. klasy rangi w szkołach średnich.

Podania wystosowane do Rady szkolnej krajowej mają kandydaci pozostający w służbie nauczycielskiej wnosić za pośrednictwem Dyrekcyi zakładu, w którym obowiązki nauczycielskie sprawują.

Termin konkursu upływa z końcem czerwca b. r.

Z Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie dnia 22. maja 1919.

L. 3611/IV.

Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela geometryi wykreślnej i matematyki w państwowej szkole realnej w Żywcu.

Do tej posady przywiązane są pobory po myśli ustawy z 19. września 1898 Dz. p. p. N. 173, ustawy z 24. lutego 1907 Dz. p. p. N. 55 i ustawy z 28. lipca 1917 Dz. p. p. N. 319.

Należycie udokumentowane podania należy wnieść do Rady szkolnej krajowej za pośrednictwem przełożonej Dyrekcyi najpóźniej do dnia 20. lipca 1919.

Kandydaci, którzy nie wyszli jeszcze z wieku obowiązującego do służby wojskowej, mają wykazać, czy uczynili już zadość obowiązkowi tej służby.

Z Rady szkolnej krajowej.

We Lwowie dnia 10. czerwca 1919.

Wskutek prośby Komisyi szkolnej Księstwa Cieszyńskiego ogłasza się następujący konkurs:

L. 2545.

Komisya Szkolna Księstwa Cieszyńskiego ogłasza niniejszem konkurs na posadę dyrektora państwowego seminaryum nauczycielskiego męskiego z językiem wykładowym polskim w Bobrku z systemizowanymi poborami.

Podania zaopatrzone należycie w dokumenty służbowe i wystosowane do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, należy wnosić w przepisanej drodze służbowej do Komisyi Szkolnej Księstwa Cieszyńskiego w Cieszynie w terminie do 28. czerwca 1919.

Podania bez odpowiednich dokumentów służbowych lub spóźnione nie będą uwzględnione.

W Cieszynie dnia 4. czerwca 1919.

L. 171.

Rada szkolna okręgowa w Jaworowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

A) Z poborami II. kategoryi płac:

1. Na posadę nauczyciela 4-klasowej szkoły pospolitej męskiej połączonej z wydziałową w Jaworowie.

B) Z poborami III. kategoryi płac:

2. Na posadę nauczyciela w 4-klasowej szkole w Krakowcu.

3. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły połączonej z dopełniającym kursem rolniczym w Nahaczowie z zastrzeżeniem pierwszeństwa kompetentom z uzdolnieniem do prowadzenia kursów rolniczych.

4. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Kurnikach.

5. Na posadę nauczyciela w 2-klasowej szkole w Nahaczowie.

6. Na posadę nauczycielki w 2-klasowej szkole w Żmijowiskach.

7. Na posady nauczycieli w szkołach 1-klasowych w Bożej Woli, Chotyńcu, Jażowie nowym, Młynach i Szczepłotach.

W szkołach w Bożej Woli, Jaworowie i Krakowcu jest język wykładowy polski w innych ruski.

Podania udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do Rady szkolnej okręgowej w Jaworowie w terminie do 31. sierpnia 1919.

Z Rady szkolnej okręgowej.

Jaworów dnia 27. maja 1919.

L. 597.

Rada szkolna okręgowa w Przeworsku ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczycielki 5-klasowej szkoły żeńskiej w Przeworsku z poborami III. kategoryi płac.

Podania należycie udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej w terminie do końca sierpnia b. r.

Z Rady szkolnej okręgowej.

W Przeworsku, dnia 13. maja 1919 r.

L. 448.

Rada szkolna okręgowa w Strzyżowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami III. kategoryi płac:

1. Na posadę nauczyciela religii rzym. kat. w szkole 5-klasowej mieszanej w Strzyżowie, z obowiązkiem udzielania nauki religii także w szkole 2-kl. w Godowej. O tę posadę ubiegać się mogą kanonicznie ordynowani świeccy lub zakonni kapłani. Posady katechety nie można zajmować równocześnie z posadą duszpasterską.

2. Na posadę nauczyciela kierującego i na posadę nauczyciela względnie nauczycielki 4-klasowej szkoły w Lutczy.

3. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Lubli.

4. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Grodzisku.

5. Na posadę nauczyciela (lki) 2-klasowej szkoły w Godowej.

6. Na posady nauczycieli szkół 1-klasowych w Baryczce, Gliniku średnim, Gliniku charzewskim, Jaszczurowej, Niewodnej i w Oparówce.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski z wyjątkiem szkoły w Oparówce w której językiem wykładowym jest język ruski.

Podania udokumentowane, zaopatrzone w dokładnie wypełnioną tabelę kwalifikacyjną i w wykaz lat służby, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do Rady szkolnej okręgowej w Strzyżowie w terminie do końca sierpnia b. r.

Strzyżów dnia 22. maja 1919.

L. 1431.

Rada szkolna okręgowa w Brzesku ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami III. kategoryi płac:

1. Na posady nauczycieli 4-klasowych szkół w Jadownikach, Przyborowie, Iwkowej i męskiej w Borzęcinie.

2. Na posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół w Jurkowie i Wielkiej Wsi.

3. Na posady nauczycielek 2-klasowych szkół w Mokrzyskach, Jaworsku, Górce, Lewniowej i Łoniowach.

4. Na posady nauczycieli 1-klasowych szkół w Rajsku, Zamłyniu ad Wola przemykowska i Biadolinach szlacheckich.

Termin wnoszenia podań do końca sierpnia b. r.

Zarazem prostuje się konkurs z dnia 5. marca 1919 L. 572 ogłoszony w Dzienniku urzędowym Nr. 4. a mianowicie w 5-klasowej szkole żeńskiej w Wojniczu jest jedna posada, a natomiast w 5-klasowej szkole męskiej w Wojniczu są dwie posady nauczycielskie do obsadzenia.

Brzesko dnia 4. czerwca 1919.

L. 1641.

Konkurs na posadę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Wójkowie ogłoszony przez Radę szkolną okręgową w Mielcu dnia 6. marca 1919 l. 658, umieszczony w Nr. 4. Dziennika urzędowego z dnia 15. maja 1919 odwołuje się, ponieważ posada t jest stale obsadzona.

Z Rady szkolnej okręgowej.

W Mielcu dnia 11. czerwca 1919.

L. 1587.

Konkurs na posadę nauczyciela 1 klasowej szkoły w Prądniku czerwonym z dnia 24. kwietnia b. r. l. 1003, ogłoszony w Nr. 4. Dziennika urzędowego prostuje się, szkoła ta bowiem jest 4-klas wą, zatem jest do obsadzenia posada nauczyciela w 4-klasowej szkole w Prądniku czerwonym.

Z Rady szkolnej okręgowej zamiejskiej.

W Krakowie dnia 13. czerwca 1919.

L. 558.

Rada szkolna okręgowa w Białej ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego 5 klasowej szkoły ludowej mieszanej z polskim językiem wykładowym w Lipniku. Kompetenci z egzaminem wydziałowym z którejkolwiek grupy będą mieli pierwszeństwo. Do tej posady przywiązane są pobory III. klasy płac.

Podania należycie udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem przełożonej władzy do Rady szkolnej okręgowej w Białej do końca lipca b. r.

W Białej 1. maja 1919.

L. 845.

Rada szkolna okregowa w Dobromilu ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami III. kategoryi płac.

1. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 4-klasowej mieszanej w Birczy.
2. Na posadę nauczyciela kierującego szkoły 2-klasowej w Lacku.

W szkole w Birczy jest polski język wykładowym a w Lacku ruski. W obu szkołach udziela się nauki drugiego języka krajowego jako przedmiotu obowiązkowego.

Kompetenci o posadę kierownika szkoły 4-klasowej w Birczy posiadający egzamin wydziałowy z którejkolwiek grupy będą mieli pierwszeństwo.

Podania zaopatrzone we wszystkie dokumenty służbowe, tabelę kwalifikacyjną i wykaz lat służby należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do Rady szkolnej okręgowej w Dobromilu do końca sierpnia 1919.

Podania nieudokumentowane lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Dobromil dnia 26. maja 1919.

L. 1403.

Rada szkolna okręgowa zamiejska w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie z poborami III. kategoryi płac.

1. Na posady nauczycieli w 4-klasowych szkołach w Bieńczycach, Liszkach, Mogile i Dojazdowie.

2. Na posadę nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Czułowie.

3. Na posadę nauczycielki w 2-klasowej szkole w Mnikowie.

4. Na posadę nauczyciela 1-klasowej szkoły w Ruszczy.

Kompetenci, winni wnieść podania za pośrednictwem swej władzy przełożonej do Rady szkolnej okręgowej zamiejskiej w Krakowie w terminie do końca sierpnia br.

W Krakowie dnia 1. czerwca 1919.

L. 1615.

Rada szkolna okręgowa w Chrzanowie ogłasza niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich z poborami III. kategoryi płac:

1. Na posadę nauczyciela 6 klasowej szkoły męskiej w Chrzanowie.

2. Na posadę nauczycielki szkoły 6 klasowej żeńskiej w Chrzanowie.

3. Na dwie posady nauczycieli szkoły 6-klasowej męskiej w Jaworznie.

4. Na dwie posady nauczycieli 5-klasowej szkoły męskiej w Szczakowej „na Piasku“.

5. Na posady nauczycieli kierujących szkół: 4-klasowej męskiej w Chrzanowie, 4-klasowej męskiej w Jaworznie „na Pechniku“ i 4-klasowej mieszanej w Szczakowej Wsi.

6. Na posady nauczycieli (lek) szkół 4-klasowych mieszanych w Jaworznie na przysiołku „Stara Huta“ i w Libiążu małym.

7. Na posady nauczycieli (nauczycielek) szkół 4-klasowych mieszanych w Byczynie, Dąbrowie, Zalasie po dwie posady, w Ciężkowicach, Grojcu, Regulicach, Szczakowej Wsi i w Sierszy po jednej posadzie.

8. Na posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkoł w Filipowicach i w Rudnie.

9. Na posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół w Gorzowie, Myślachowicach i Woli Filipowskiej.

10. Na posady nauczycieli 1 klasowych szkół w Brzezince, Górach luszowskich, Olszynach i Pogorzycach.

Kompetenci o posadę pod 1., posiadający egzamin wydziałowy z grupy III. pod 2. z grupy II. lub III, pod 3. z grupy II. i III. będą mieli pierwszeństwo.

Podania należycie udokumentowane wnosić należy za pośrednictwem władzy przełożonej do Rady szkolnej okręgowej w Chrzanowie w terminie do 15. sierpnia 1919.

Chrzanów dnia 1. maja 1919.

L. 810.

Rada szkolna okręgowa w Nowym Targu ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady nauczycielskie z językiem wykładowym polskim.

A) Z poborami II. kategoryi płac:

I. Na posadę kierującej nauczycielki 5-klasowej szkoły żeńskiej w Zakopanem. Kompetentki z egzaminem do szkół wydziałowych będą miały pierwszeństwo.

B) Z poborami III. kategoryi płac:

II. Na posadę nauczyciela (lki) w 2-klasowej szkole w Odrowążu.

III. Na posady nauczycieli w 1-klasowych szkołach: im. św. Wojciecha w Bańskiej, Międzyczerwiennem, Ochotnicy na przysiołku Młynne i w Obidowej.

Podania należycie udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną i wykazem lat służby, należy wnosić za pośrednictwem władzy przełożonej do Rady szkolnej okręgowej w Nowym Targu w terminie do końca sierpnia 1919.

Nowy Targ dnia 5. maja 1919.

Ogłoszenia.

Ustne egzamina dojrzałości w polskich gimnazyach państwowych i prywatnych we Lwowie i w Przemyślu odbędą się w następujących terminach:

a) we Lwowie: w gimnazyum państwowem II. 10. czerwca, w gimnazyum państwowem III. 12. czerwca, w gimnazyum państwowem IV. 6. czerwca, we filii gimnazyum państwowego IV. 10. czerwca, w gimnazyum państwowem V. 6. czerwca, w gimnazyum państwowem VI. 10. czerwca, w gimnazyum państwowem VII. 16. czerwca; w gimnazyum państwowem VIII. 10. czerwca; w gimnazyum prywatnem im. Mickiewicza 7. czerwca, w miejskiem gimnazyum realnem im. król. Jadwigi 10. czerwca,, w pywatnem gimnazyum Józefy Goldblatt-Kammerling 20. czerwca, w gimnazyum realnem i liceum SS. Nazaretanek 17. czerwca, w gimnazyum realnem im. Niedziałkowskiej 16. czerwca, w gimnazyum żeńskiem im. Jul. Słowackiego 18. czerwca, w gimnazyum Zofii Strzałkowskiej 20. czerwca, w gimnazyum realnem SS. Urszulanek 12. czerwca, w prywatnem liceum A. Mickiewicza 4. lipca, w prywatnem liceum im. Niedziałkowskiej 18. czerwca, w prywatnem liceum SS. Urszulanek 15. czerwca;

b) w Przemyślu: w gimnazyum państwowem I. 6. czerwca, w gimnazyum państwowem na Zasaniu 10. czerwca, w prywatnem gimnazyum Anny Rachalskiej 13. czerwca.

Rada szkolna krajowa podwyższa począwszy od roku szkolnego 1919/20 taksę wstępną dla uczniów w szkołach średnich z 4 K 20 h na 10 K, datki na zbiory

naukowe z 2 K na 5 K, datki na zabawy z 1 K na 3 K. Wszystkie przepisy odnoszące się do tych taks pozostają pozatem bez zmian.

L. 187.

Rada szkolna okręgowa w Rawie ruskiej wzywa niniejszem wszystkich nauczycieli i nauczycielki okręgu szkolnego rawskiego, którzy wskutek wypadków wojennych swoje miejsca służbowe opuścili, ażeby jak najrychlej zgłosili się do służby na dotychczasowych swoich posadach.

Niezgłoszenie się Rada szkolna okręgowa uważać będzie jako dobrowolną rezygnacyę z zajmowanej posady.

Rawa, dnia 31. maja 1919.

L. 6.

Rada szkolna okręgowa w Radziechowie wzywa nauczycieli i nauczycielki okręgu radziechowskiego, którzy uszli przed inwazyą ukraińską, do powrotu na miejsca służbowe, względnie zgłoszenia obecnego miejsca pobytu i podania zachodzących przeszkód powrotu.

Radziechów, dnia 10. czerwca 1919.

L. 1306.

Rada szkolna okręgowa w Żywcu ogłasza że w tamtejszym okręgu szkolnym jest do obsadzenia około trzydzieści posad dla tymczasowych nauczycieli (lek), o które mogą zaraz kompetować kandydatki (tki) posiadający świadectwo dojrzałości.

Swiadectwa szkolne.

Nakładem Wydawnictwa książek szkolnych Zakładu narodowego im. Ossolińskich wyszły z druku nowe świadectwa szkolne dla szkół ludowych pospolitych i wydziałowych, zatwierdzone przez Radę szkolną krajową. Świadectwa te w cenie po 20 h za jeden egzemplarz, wykonane są na półarkuszach z poddrukiem Orła polskiego na tle jasno czerwonem.

Nabywać je można wyłącznie w Wydawnictwie książek szkolnych we Lwowie, ulica Ossolińskich (Zakład narodowy im. Ossolińskich).

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.
Z Drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie, ulica Czarnieckiego 12,
pod zarządem Józefa Ziembińskiego.